

[Ministeren for offentlige arbejder]

i modstrid til det, som sagen handler om, og hvorved man altså har opnået at ødelægge folks nattesøvn, ikke på grund af DanLink, men på grund af de skræmmebilleder, man har stillet op.

Det er nødvendigt, at de samme personer, partier og medier nu er med til at sørge for, at ingen borger i denne by skal behøve at være foruroliget over spøgelse. Ikke en meter mere skinne og ikke en decibel mere støj, det er den første og sidste sandhed.

Med disse ord skal jeg så én gang til sige tak til folketinget og til udvalget for det gode samarbejde, der har været under sagens behandling.

Ole Henriksen (SF):

Kun to korte bemærkninger.

Der skal ikke være nogen misforståelse om, at SF sætter miljøet højere end erhvervslivets interesser, hvis erhvervslivets interesser begynder at genere miljøet. Det er den prioritering, som måske ikke blev udtrykt tydeligt nok, da jeg sidst var oppe, men nu er det i hvert fald slået fast, at det gør vi, og det mener vi også vi har gjort i denne sag.

Så kan man ærgre sig lidt over, når ministeren nu siger, at det er Københavns kommune, der har fået gennemført sine ønsker – jeg forstod ministeren sådan, at det var Københavns kommune, der var blevet tilgodeset i de krav, den havde stillet i forhandling med DSB – at hele sagen skulle hives her ind i tinget, fordi ministeren altså ikke, som jeg forstod det, ville tilgodeset Københavns kommunes interesser. Og så er det altså, at et flertal her i folketinget nu beslutter, at det er Københavns kommunes interesser, som bliver tilgodeset.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Selvfølgelig har jeg da ikke ulejlighet folketinget forgæves. Jeg sagde, som hr. Ole Henriksen vil huske, at det resultat, der nu ligger, ligger inden for det, som Københavns kommune kunne have opnået aftale med DSB og ministeriet, undertegnede, om for et halvt år siden. Men Københavns krav gik betydeligt videre på en række områder, så selv om jeg ikke udtaler mig helt letforståeligt hver gang, synes jeg nok, at når jeg siger, det ligger inden for, så skulle det underforstået kunne

være indlysende, at Københavns kommune altså ikke ville nøjes med det, for så var det jo blevet aftalt for et halvt år siden. Det var bare det budskab, jeg gerne ville bringe. Det har netop ikke været forgæves, at vi har haft denne forhandling, men det er også vigtigt af hensyn til at berolige befolkningen, at befolkningen i denne sag, efterhånden som den var blæst op til storm, nu har den viden og den garanti, der ligger i, at folketinget på meget grundig måde har behandlet denne sag og afgjort den.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 107 stemmer (S, KF, V, SF, RV, CD, KrF og FD) mod 7 (VS og FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 201:

Forslag til lov om forlængelse af forsøg med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.

(Fremsat 12/3 86. Første behandling 18/3 86. Betænkning 18/3 86. Anden behandling 20/3 86).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 112 stemmer

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af lovforslag nr. L 204:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af spiritus m.m.

(Fremsat 14/3 86. Første behandling 14/3 86. Betænkning 19/3 86. Anden behandling 20/3 86).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Formanden:

Jeg skal som ved de tidligere behandlinger af disse forslag sige, at formanden accepterer, at man også omtaler de efterfølgende sager under denne sags behandling inden for taletidens rammer.

Forhandling

Svend Auken (S):

Efter alt at dømme vil påskepakken nu blive vedtaget med den snævrere tænkelige margen. Regeringens parlamentariske basis i denne for befolkningen så alvorlige sag hviler på, at hr. Maisted offentligt har sagt, at han stemmer direkte mod sin egen overbevisning, og på, at hr. Breckmann, der blev valgt på et klart løfte til Færøernes vælgere om aldrig at ville blande sig i dansk politik, nu er kommet herved fra Tórshavn. Det er naturligvis forfatningsmæssigt parlamentarisk korrekt, men det kan ikke skjule, at regeringens parlamentariske grundlag er meget usikkert.

Kristeligt folkepartis nu detroniserede ordfører, hr. Arne Bjerregaard, der har haft lejlighed til i udvalget at fordybe sig i de fordelingsmæssige virkninger af påskepakken, har klart sagt fra. Han har med rette betegnet påskepakkens virkninger som direkte asociale.

Det er også efterhånden en udbredt erkendelse, at centrum-demokraterne i forløbet er blevet taget ved næsen. Man lovede dem en nedsættelse af vægtafgiften, for at de radikale skulle have noget at pille ud af pakken. Finansministeren forsikrede partiet og offentligheden om, at priserne på benzin og fyringsolie ikke ville stige kraftigere efter afgiftsforhøjelserne end til det niveau, der fandtes i marts 1985, men det viste sig at være fup. Jeg imødeser i øvrigt ikke noget sagsanlæg ved, at jeg bruger betegnelsen »fup« i den forbindelse.

Skatte- og afgiftsministeren har over for folketingset oplyst, at virkningerne bliver prisforhøjelser på 40-60 øre for benzinen vedkommende og på et par hundrede kroner for fyringsoliens vedkommende. Danmark bliver det eneste land i Vesten, der præsterer det kunststykke at sætte forbrugernes udgifter til benzin og fyringsolie i vejret som følge af, at oliepriserne er faldet.

Man lokkede dernæst CD med en genforhandlingsklausul, der tilsyneladende og på papiret betyder, at afgifterne skal tilpasses både opad og nedad ved fremtidige olieprissvingninger, men som i realiteten ikke kan bruges til afgiftsnedsættelser ved stigende oliepriser, men kun til yderligere vækst i afgifterne ved eventuelle prisfald. Meget lader ane, at den næste afgiftsbuket på dette område allerede er planlagt til maj.

Endelig betalte man CD med en ramme på op til 200 mill. kr. for afgiftsnedsættelser ved installation af sikkerhedsudstyr i nye biler, men som bekendt vil denne ramme aldrig kunne fyldes ud, og de såkaldt blokeringfrie bremses, som skal bære hele påskepakken set ud fra CDs synspunkt, findes som bekendt kun på de dyre Fordmodeller, Rolls-Royce, BMW og lignende luksusbiler.

Men de radikale da, har de ikke vundet kampen om påskeægget? Mon? Jeg tror efterhånden ikke, der er mange mennesker tilbage i det danske samfund, der er særlig inponerede af, at de radikale hele tiden skal have noget, de kan pille ud af de konservative nedskæringspakker for at kunne gå ud at bryste sig med stor radikal indflydelse og sige, at den sociale garanti har virket. På de fleste virker disse små, firkløverradikale kædedanse ikke som spontan udfoldelse, men som aftalt mummiespil.

Vi er naturligvis i socialdemokratiet glade for, at der nu takket være flere års kamp fra mange sider af det danske samfund er udsigt til, at vi kan komme af med den skadelige karensdag. Men hvorfor så ikke gøre det nu, så befolkningen endelig får noget, de kan holde sig til? Om lidt skal vi stemme om karensdagen; jeg tror, det vil være uforståeligt for mange, at man ikke kan stemme for det forslag.

Karen Blixen definerede engang den største lykke, et menneske kunne opleve, som ophør af smerte. Det er tilsyneladende også den eneste lykke, man kan opleve under den-

[Svend Auken]

ne regering. Forbedringerne under denne regering består i, at man fjerner de pinsler, man selv har indført.

Er flertallet spinkelt her i folketinget og måske alene taktisk bestemt, er det anderledes solidt ude i befolkningen. Der er der et markant flertal imod pakken. Man føler sig helt enkelt snydt af regeringen.

Ved overenskomstindgrebet fik man det indtryk, at så ville der ikke i overenskomstperioden komme nogen forbrugsbegrænsende pakker og buketter. Enhver kunne se, at med lønrammer på 2 pct. og 1½ pct. var der slet ikke plads til afgiftsstigninger i de almindelige familiers budget. Alligevel kom julepakken med dyrere energi og store beskæringer i kommunerne, ikke mindst i kommunernes muligheder på hele sygehus- og sundhedsområdet og det sociale område og på miljøområdet.

Til trods for alle statsministerens løfter og forsikringer om det modsatte kom julepakken. Mange fik det indtryk, at der blev løjet bevidst af hensyn til kommunevalget. Derefter hævdede statsministeren, at nu kom der i hvert fald ikke flere pakker, ikke flere indgreb, og at påstanden om indgreb inden sommerferien var socialdemokratisk propaganda. Alligevel kom påskepakken. Det er i befolkningens øjne løftebrud på løftebrud.

Om selve indholdet lovede man dernæst, at det ville være neutralt i forhold til energipriserne i marts 1985, og at der ville blive givet sociale kompensationer. Efter anden behandling ved vi, at afgifterne stiger hurtigere end prisfaldet, og at man også lægger afgifter på områder, hvor der slet ikke har været prisfald, som f.eks. elektricitet. Ja, selv områder som petroleum, der bruges af de allerfattigste mennesker i dette land, skal have et afgiftschok på over 20 pct. uden kompensation.

De sociale kompensationer, der i forvejen var helt utilstrækkelige, fordi de ikke gav dækning for energiafgifterne, og fordi de ikke hjalp efterlønsmodtagerne og de ledige, blev brutalt fjernet, og man nægtede endda socialdemokraterne ret til at bringe forslagene ned i salen, stik imod enhver parlamentarisk rimelighed, blot fordi man – forståeligt nok – er besjælet af dårlig samvittighed.

Vi forstår i øvrigt ikke den konservative mindretalsregerings interesse i at få startet en krig på parlamentariske procedurer. Uanset

at vi ikke bryder os om denne påskepakke, har oppositionen loyalt hjulpet regeringen med de nødvendige dispensationer, sådan at sagen kunne blive behandlet i den takt, regeringen ønskede det, men da vi kom og bad om at få et forslag, der var fremsat af regeringen, sendt til afstemning i salen, så nægtede man at stemme for, bare fordi det nu var blevet ubekvent for regeringen. Jeg forstår det ikke!

Mennesker over det ganske land har i den sidste uge reageret mod regeringen – ikke kun mod påskepakken, men fordi man føler sig dårligt behandlet og ført bag lyset af regeringen. Mennesker i dette land føler, at der bliver talt ned til dem, og at der ikke bliver talt sandhed til dem. De føler også, at byrderne og gevinsterne i dette land er hamrende uretfærdigt fordelt, og at fordelingen bliver stadig mere skæv. De føler også, at regeringen har misbrugt opsvingets chance for at få orden i landets økonomi og skabe større social retfærdighed.

Jeg redegjorde ved førstebehandlingen for den negative understrøm i dansk økonomi med svigtende opsparring og konkurrenceevne. Virksomhederne taber markedsandele både på hjemmemarkedet og på eksportmarkederne. Resultaterne har desværre på trods af opsving vist sig i gældsætning og stigende underskud over for udlandet. Ved årsskiftet var tendensen til gældsætning over for udlandet på over 30 mia. kr. Nu får Danmark så udefra en ny chance med oliepris- og dollarprisfald, på årsbasis med en positiv virkning for vores betalingsbalance på over 20 mia. kr., et omvendt olieprisshok serveret os på en sølvbakke. Spørgsmålet er: vil vi bruge denne chance, eller vil vi også denne gang lade de bedrestillede solde chancen væk?

Påskepakken lapper lidt på betalingsbalanceunderskuddet. Den fremmer grænsehandelen, øger arbejdsløsheden og de sociale skævheder, men den løser ingen af de grundlæggende problemer herhjemme. Det, der er brug for, er en langsigtet strategi med satsning på øget opsparring, teknologisk omstilling, bedre eksportarbejde, forskning og udvikling som bærepiller i en aktiv erhvervspolitik til fremme af konkurrenceevnen, et perspektivrigt samarbejde mellem den offentlige og den private sektor i stedet for nedskæringer og forfølgelse af den offentlige sektors ansatte, en langt mere retfærdig fordeling

[Svend Auken]

mellem samfundsgrupperne. Vi må modvirke skellene mellem de offentligt ansatte, som regeringen har ladt i stikken, og de privatansatte og mellem de lavtlønnede og de bedrestillede. Vi må standse forfølgelsen af de udsatte grupper i samfundet.

Socialdemokratiet vil efter påske – og vi håber at få regeringens tekniske bistand hertil – fremsætte kompensationsforslag, der friholder alle de svage grupper for påskepakens virkninger. Social retfærdighed er en betingelse for en stram økonomisk politik.

Socialdemokratiet har i folketinget og over for offentligheden lagt stribevis af forslag frem, der konkret trækker i den rigtige retning. Påskepakken trækker i den modsatte retning. Derfor siger vi nej til forslagene her ved tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Det gælder selvfølgelig hr. Svend Auken bemærkninger om, at jeg skulle stemme imod min overbevisning. Det er jo fantastisk, at man skal høre en ordfører fra landets største parti komme med en ulogisk udtalelse, som kun har et eneste formål, og det er at prøve på at stemple et folketingsmedlem, fordi han ikke synes, at det er lykken at få en socialdemokratisk regering.

Det, det drejer sig om, er jo konsekvenserne af en afstemning. Der har været en debat om disse forslag, hvor jeg ved førstebehandling har fremført det, jeg står for. Derefter er der kommet et forhandlingsresultat, og det har for mig intet med skatterne at gøre. Det har at gøre med, at hvis regeringen blev væltet og man ulykkeligvis skulle få en socialdemokratisk regering, så var man kommet i den situation, at man fik en socialistisk regering, som har bevist, at den er uduelig til at styre det her land.

Jeg har selvfølgelig med ét mandat ikke helt mulighed for at påvirke en borgerlig regering i den retning, som jeg ønsker, fordi jeg jo, som jeg klart og tydeligt har erkendt, har for få kunder i butikken. Havde jeg haft 100.000, så vi kunne have fået en ny borgerlig regering, der kunne føre en anden politik, så havde der jo været mening i, at vi fik et folketingsvalg.

Nu står vi altså i en situation, hvor det er min pligt som borgerlig politiker at være det

parlamentariske grundlag for en sådan regering. Jeg lever stadig væk i det håb, at argumenter over for en borgerlig regering har en mulighed for at føre til fornuftige løsninger, mens argumenter over for en socialdemokratisk regering var som at hælde vand på en gås.

Der er altså ikke tale om, at jeg stemmer imod min overbevisning. Det drejer sig om et overordnet synspunkt, hvor jeg klart har givet udtryk for, at regeringen og det radikale venstre har det økonomiske ansvar for den politik, der føres her i landet, og jeg vil gøre alt, hvad jeg kan for at argumentere over for regeringen for at få bedre løsninger til enhver tid.

Formanden:

Korte bemærkninger er to minutter.

(Kort bemærkning).

Nør Christensen (CD):

Hr. Svend Auken sagde, at der var nogle, der var blevet taget ved næsen. Hvis hr. Svend Auken mener, det vedrører min person, så vil jeg for egen regning sige, at så er der sandelig også noget at tage fat i.

Modsætningsvis vil jeg sige til hr. Svend Auken, at det kan da godt være, vi skal indstille til folketingets formand, at han her under debatten for så vidt angår påskepakken skal give hr. Svend Auken fast studeplads her på talerstolen. Så skal jeg for mit vedkommende supplere med en ansøgning til politidirektøren om, at vi får en fast studeplads til hr. Svend Auken på Slotspladsen lige her udenfor.

Ganske kort skal jeg sige, at centrumdemokraterne er parat til i regeringssamarbejdet at medvirke til at gøre det, der er dagens politiske gerning, og vi vil til enhver tid være parat til, som jeg også understregede det i går, at indordne vor vilje under, hvad der kan kaldes fornuftens love. Vi føler os bestemt ikke snydt. Vi er i et fortrinligt, et strålende regeringssamarbejde, hvor vi er godt tilfredse med at være. Vi kunne godt have en vis bekymring for, at regeringen skulle blive afløst af den opposition, vi har, som kan alverdens ting, men lad mig rose oppositionen og sige, at vi har den bedste opposition, vi har haft i mange år, og lad os da endelig bevare den opposition, når den nu er så god.

[Nør Christensen]

Hr. Svend Auken berørte sikkerhedsudstyret. Det gjaldt såkaldte luksusbiler, Jaguar – og dem kører der jo mange af – Mercedes og de rigtig dyre biler. Mig bekendt drejer det sig om blokeringsfri bremses, og de sidder på vogne, der i dag koster ca. 135.000 – 137.000 kr. Det er muligt, at der efter hr. Svend Aukens opfattelse er tale om luksusudstyr; det mener jeg ikke.

Må jeg så sige om løftebrud, at hvis der er nogen, der har begået løftebrud, så er det hr. Svend Auken. Løftebrud på løftebrud for så vidt angår arbejdsløshed. Man ville afskaffe arbejdsløsheden med 50.000 pr. år.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil gerne takke hr. Svend Auken for hans helt åbenbart urimelige fremstilling af, hvad der er foregået, og takke ham for hans helt åbenbart urimelige fremstilling af det radikale venstres rolle vedrørende momsforhøjelsen og karenssagen, takke ham for hans fremstilling af denne myte om aftalt spil.

Jeg vil kun sige til hr. Svend Auken, at når jeg takker ham for det, så er det, fordi det gør det nemmere for os og nemmere for offentligheden at danne sig et virkeligt indtryk af kvaliteten af oppositionens rolle i denné sag.

Grethe Fenger Møller (KF):

Ved anden behandling af påskepakken havde jeg lejlighed til at gennemgå de enkelte elementer, og det er naturligt, at jeg her ved tredje behandling beskæftiger mig med de perspektiver, som denne lovgivning er udtryk for.

Den økonomiske udvikling i Danmark har i de seneste år vist mange positive træk, som også har tiltrukket sig stor opmærksomhed i udlandet. OECD, hvis tal vist ingen vil stride, har fastslået, at Danmark er det land inden for OECD og inden for Europa, der er nået længst med bekæmpelsen af arbejdsløsheden, nedbringelse af inflationen, en halvering af renten, nedbringelse af underskuddet på statsfinanserne og en stigning i erhvervsinvesteringerne på 40 pct. På et tidspunkt, hvor stigningerne inden for OECD og Euro-palandene var 4½ pct. fra 1982 til 1986, har vi i Danmark haft en stigning på 40 pct. i erhvervsinvesteringerne.

De økonomiske balanceproblemer, som regeringen overtog i efteråret 1982, er blevet reduceret ganske betydeligt. Det er regeringens politik over for de offentlige budgetter, det er indkomstpoltikken, der er årsag til, at den økonomiske udvikling i dag peger i den stik modsatte retning af den, vi havde under den socialdemokratiske regering.

Vi har fået sikret befolkningens velfærd. Lave prisstigninger resulterer i stigende realindkomst for mange grupper i samfundet. Fjernelse af statsunderskuddet er en helt central socialpolitisk foranstaltning. Jeg bruger med vilje ordet socialpolitisk, fordi en voksende rentebyrde på statsgælden skubber andre udgifter, herunder også de sociale, til side. Derfor har det været nødvendigt at få bragt statsunderskuddet ud af verden hurtigst muligt. Arbejdsløsheden er faldende, beskæftigelsen er rekordhøj og er steget med 150.000 siden 1982.

Med vedtagelsen i dag af den finanspolitiske stramning på ca. 10,5 mia kr. sikres det, at det økonomiske opsving ikke bliver slået i stykker. Den kraftige vækst i den indenlandske efterspørgsel dæmpes, således at den tendens, vi det sidste år har oplevet, hvor virksomhedernes tilskyndelse til øget afsætning på eksportmarkederne er blevet mindsket, bremses.

Hvis regeringen valgte at sidde med hænderne i skødet og bare se til, ville resultatet blive, at renten hurtigt ville tage et kraftigt hop opad. Investeringsudviklingen ville bremse brat og tilliden til den danske krone forsvinde. Vi ville med ét blive kastet tilbage mod afgrunden. Optimismen ville blive afløst af pessimisme, velfærdssamfundet ville blive truet igen, som det var i september 1982.

Den finanspolitiske stramning bevirker, at vi i de kommende år vil være vidner til en positiv økonomisk udvikling med en yderligere reduktion af arbejdsløsheden. Statsunderskuddet vil allerede i år være vendt til et overskud på ½ mia kr., og i årene frem til 1990 vil det stige, således at statsgælden kan nedbringes. Betalingsbalanceunderskuddet vil også udvise en faldende tendens for til sidst at blive helt fjernet.

Lønmodtagernes disponible realløn vil i modsætning til årene under socialdemokratiske regeringer stige. Denne reallønsudvikling vil også gøre sig gældende for de offentligt ansatte. Det er regeringens ønske, at lønud-

[Grethe Fenger Møller]

viklingen i den offentlige og den private sektor bliver så ensartet som muligt. Som offentligt ansat bør man glæde sig over, at underskuddet på statsfinanserne er blevet fjernet; herved er trygheden i ansættelsen øget.

Den økonomiske stramning rammer ikke en bestemt befolkningsgruppe og vender ikke den tunge ende nedad. Vi ved, at stigningen i det private forbrug har været bred, og forbrugsbegrænsningen griber også bredt ind. Forhøjelsen af afgifterne på de såkaldte luksusvarer, punktafgifterne, er ikke steget nævneværdigt siden 1980. En afgiftsforhøjelse her er rimelig, også socialt set.

Benzinpriserne vil efter reguleringen ligge 5 pct. under det højeste niveau, som forbrugerne måtte betale, nemlig i juni 1985. Energiafgifterne modsvares fuldt ud af den faldende dollarkurs og oliepris. Regeringen sørger altså kun for, at de faldende energipriser ikke øger købekraften i samfundet.

Det er beskæmmende at høre socialdemokratiets og venstrefløjens kritik af opreguleringen af energiafgifterne. Hvad ville de dog have gjort, hvis dollarkursen og olieprisen ikke var faldet? Så ville vi jo også have haft energipriser på det niveau, som opreguleringen fører til. Energiafgifterne vender heller ikke den tunge ende nedad, fordi det ikke er et forbrugsgode, der vejer specielt tungt i de svagere indkomstgruppers forbrugsmønster.

De begrænsninger af kreditformidlingen, som indgrebet resulterer i, bryder ikke linjen i regeringens pengepolitik, hvor hovedmål-sætningen har været at begrænse valutarestriktionerne og de indre kreditrestriktioner til et minimum. Der er ikke fare for, at det grå pengemarked blomstrer op igen, som man har oplevet det så mange gange under socialdemokratiske regeringer, for sandheden er jo, at ligegyldigt hvad socialdemokratiet end måtte sige, så er det ikke lånemulighederne, men forbrugsmulighederne, dvs. indkomsternes størrelse, der er afgørende for forbruget.

En varig løsning af dansk økonomis problemer kræver stigende eksport. Det er nødvendigt, at danske produkter får et større teknologiindhold. Forbedringen af konkurrenceevnen gennem indkomstpolitikken er i sig selv ikke tilstrækkelig til at ændre eksportsektorens struktur. Industripolitikken må styrkes. Jeg er derfor glad for, at der i 1987 afsættes 200 mill. kr. til erhvervslivet i form

af tilskud til forskning samt teknologi og eksportfremme. Jeg ved ikke, om det er nok, men det er i hvert fald en meget smuk begyndelse, som jeg mener vi må overveje om vi kan udbygge i de kommende år.

I forbindelse med den økonomiske stramning har socialdemokratiet gjort meget ud af at fortælle om det stigende skattetryk. Hvis man ser på husstandenes skattetryk, som er et udmærket udtryk for den enkelte families forbrugsmuligheder, er det ikke steget nævneværdigt. Det har svinget omkring 43-45 pct. Men stigningen i det samlede skattetryk skyldes en kraftig vækst i provenuet fra selskabsskatten og realrenteafgiften. Det stigende skattetryk har været en del af prisen for genopretningen af statsfinanserne, og det er bestemt ikke vores mening, at det skal være noget permanent.

Strukturen i det stigende skattetryk, hvor især virksomhederne, bankerne, pensionskasserne og forsikringsselskaberne har øget statens provenu, viser med al tydelighed, at det ikke, som socialdemokratiet altid postulerer, alene er lønmodtagerne, der har måttet yde til den økonomiske genopretning.

Når den offentlige sektor ikke udvides, og når væksten i økonomien skabes i den private sektor, vil der med tiden blive penge til skattelettelser. Det skal være målet at give skattelettelser i takt med, at gælden afvikles. Det vil gøre folk mere frie og give dem en ekstra belønning, når der ydes en ekstra indsats.

I forbindelse med forhandlingerne om finansloven for 1987 skal afskaffelsen af karensdagen tages op til vurdering. Der kan ikke være nogen tvivl om, at karensdagen har bidraget væsentligt til den økonomiske genopretning. Da den blev indført, var det tanken, at de, der var i arbejde, også skulle yde et bidrag til genopretningen af økonomien. Meget tyder imidlertid på, at administrationen af den ikke har været hensigtsmæssig. Man kan nok sige, at solidariteten mellem arbejdsgiverne ikke har været overvældende stor. Praksis har været meget uensartet, hvorfor det hovedsagelig har været de offentligt ansatte, den har ramt, og det kan man så sige er uretfærdigt.

Meningen med den finanspolitiske stramning er ikke – og det understreger jeg – at skabe basis for stigende offentlige udgifter, men at sikre fortsættelsen af den økonomiske

[Grethe Fenger Møller]

genopretningspolitik og især den stærke vækst i den private sektor. Dette er en af de helt afgørende forskelle på regeringen og socialdemokratiet. Hvor ofte har vi ikke set, hvordan socialdemokratiet har brugt stigende indtægter til at skabe en yderligere vækst i den offentlige sektor? Det kunne regeringen ikke drømme om.

Der er ikke noget alternativ til regeringens økonomiske politik. Oppositionen – heller ikke socialdemokratiet – har ikke noget alternativ at byde befolkningen. På 3½ år er alt, hvad vi har set fra socialdemokratiet, et såkaldt regeringsprogram, »Danmark for hele folket«, som indeholder udgifter på 28 mia kr. Det vil betyde et skattetryk på 8.500 kr. pr. husstand, og jeg tør slet ikke tænke på, hvad det vil betyde for underskuddet på betalingsbalancen. Derfor kan jeg kun anbefale, at man tager imod påskepakken; den vil sikre fortsættelsen af den økonomiske genopretningspolitik, som vi har haft så gode erfaringer med.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg tror, fru Grethe Fenger Møller har fuldstændig ret, når hun siger, at befolkningen vil opfatte påskepakken som en fortsættelse af regeringens økonomiske politik. Jeg tror, man vil se en lige linje fra overenskomstindgrebet over julepakken til påskepakken. Jeg tror ikke, der er noget problem med kontinuiteten i så henseende og heller ikke med troværdigheden – det er det, man regner med.

Det, der kalder mig herop, er heller ikke den fuldstændig groteske påstand, som først fiskeriministeren fremførte, og som siden er blevet gentaget til ulidelighed uden nogen form for dokumentation af konservative ordførere om virkningerne af »Danmark for hele folket«.

Det, der kalder mig herop, det er fru Grethe Fenger Møllers bemærkninger om, at disse afgifter ikke rammer særligt i forhold til de dårligst stillede familiers økonomi. Erfaringerne er vistnok – så kan man mene om giftskatter, hvad man vil – at de rammer langt hårdest i arbejderbefolkningen. Sandheden er vist også, at afgiftsforhøjelsen på fyringsolien kan ramme mange ældre mennesker og mange almindelige familier, og det

samme gælder benzinen. Skatte- og afgiftsministeren har jo over for folketingsannonceret, at der bliver ganske betydelige prisfordrydelser på såvel benzin som på fyringsolie ud over den fordyring, der sker på giftskatternes område, og det da vil ramme de almindelige familier. Jeg bad i mit indlæg før finansministeren – det håber jeg vi får et imødekomende svar på – om at bistå os teknisk med at regne ud, hvad der skulle til for, at de svage grupper blev kompensert. Jeg ville da være overrasket, hvis det regnestykke skulle vise sig at være nul kroner.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Min korte bemærkning drejer sig om skattetrykket, som er steget under denne regering. Det er ikke alene realrente og afgifter, der er steget; det er også indkomstskatterne, og dér jeg synes ikke, man skal prøve på at bilde befolkningen noget andet ind fra konservativ side. Jeg har gang på gang haft diskussionen også med skatteministeren, der mente, at der var faldende skattetryk, når det gælder indkomstskatterne, men hvert år, når vi har fået de endelige statistiske oplysninger, har skatteministeren måttet indrømme, at han tog fejl.

Jeg finder det rimeligt, for når man vil redde velfærdsstaten, må der stigende skattetryk til, ellers går det galt i en økonomisk krisetilstand. For min skyld må den konservative ordfører gerne føje til: men når indkomstskatten er steget, så er det ikke regeringens skyld, for det er jo et radikalt forslag om at sætte marginalskatten op fra 70 til 73, der bl.a. har medført det stigende skattetryk, og det ville regeringspartierne ikke stemme for. Det blev gennemført af de radikale, socialdemokraterne, SF og VS. Det må den konservative ordfører gerne anføre som undskyldning, men man skal lade være med at sige, at skattetrykket ikke er steget, også indkomstskattetrykket.

(Kort bemærkning).

Ove Jensen (FP):

Fru Grethe Fenger Møller omtalte det stigende skattetryk og sagde, at det ikke var de konservatives mening, at vi fremover skulle have et så højt skattetryk. Det er da selvføl-

[Ove Jensen]

gelig udmærket, hvis det, fru Grethe Fenger Møller her siger, virkelig er i overensstemmelse med virkeligheden.

Men nu er de konservative jo deltagere i en skattereform, som har fastlagt indkomstskatten fremover, så vidt jeg har forstået i en lang årrække, og der kan ikke ske ændringer, uden at alle forligspartierne er enige om det. Kan fru Grethe Fenger Møller forklare folketinget og mig, hvordan de konservative, efter at de er gået med til den skattereform, vil få skatterne sat ned i den nærmeste fremtid, for det må jo ligge i det, som fru Grethe Fenger Møller siger, at det ikke er de konservatives hensigt, at vi fremover skal have så højt et skattetryk? Det kunne være interessant at høre, hvordan de konservative havde tænkt sig, at det rent teknisk kunne lade sig gøre, når man har bundet sig til et forlig mange år frem i tiden.

(Kort bemærkning).

Grethe Fenger Møller (KF):

Selv om jeg har kendt hr. Svend Auken i mange år, kan det undertiden være svært at forstå hr. Svend Auken. Under førstebehandlingen kritiserede hr. Svend Auken regeringen for ikke at have grebet ind på et noget tidligere tidspunkt, hvilket betyder, at også socialdemokratiet erkender, at et betalingsbalanceunderskud på 28 mia kr. er et stort problem. Så kritiserede socialdemokratiet, at der skulle ske en momsforhøjelse på 1 pct. – den er røget ud. Men hvis man skal lave en stramning, må man da sige, det er rimeligt at vælge de såkaldte giftskatter, for at ryge eller drikke er faktisk noget, folk godt kan lade være med.

Hvad er det så vi gør, når det drejer sig om forhøjelse af energifgifterne? Vi opsøger den forøgede købekraft, der ville være på grund af faldet i oliepriserne og dollarkursen, og det synes vi faktisk også er en helt naturlig ting.

Dernæst kan jeg give hr. Bernhard Baunsgaard ret i, at skattetrykket er steget. Det er også steget for indkomsterne et sted mellem 1½ og 2 pct. – det kan svinge lidt – men den væsentlige stigning ligger i selskabsskatten og i realrenteafgiften.

Endelig vil jeg sige til hr. Ove Jensen, at det selvfølgelig er regeringens målsætning, at skatterne gerne skulle nedsættes, i og med at

gælden bliver afviklet, og jeg mener også, at skattereformen, sådan som den nu foreligger og er vedtaget, på længere sigt vil give mulighed for skattelempelser. Men det er klart, at regeringen er indstillet på, lige så hurtigt vi kan afvikle gælden, også at nedsætte skatterne. Men vi er altså i den situation, at vi har arvet en gæld, som vi skal betale 25 mia kr. om året i renter af, fordi socialdemokratiet har ført en uforvarlig økonomisk politik gennem mange år.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg synes ikke, at der er meget kød på fru Grethe Fenger Møllers argumentation i denne sag. Vi har fra starten bebrejdet regeringen, at man måned efter måned lod underkuddet over for udlandet vokse. Hver gang har vi fået at vide af statsministeren, der jo er meget charmerende pædagogisk, at det ville løse sig af sig selv med ordene: vent en måned, vent en måned, vent en måned, vent en måned, og endelig var det klarer med overenskomstindgrebet, så var der ikke grund til at gøre mere, så var det i orden. Så kom det til julepakken, men så var det også sidste gang, og nu kommer det her til påskepakken.

Vi har sagt: grib ind i tide på det, der er hovedproblemet: den svigtende opsparing, den svigtende konkurrenceevne, den svigtende eksport. Gør noget ved det i stedet for at komme med finanspolitiske stramninger, der på grund af den skæve sociale fordeling herhjemme rammer skævt. Det ville have været noget andet, hvis man havde haft en ligelig social udvikling herhjemme f.eks. i forhold til de arbejdsløse, men fru Grethe Fenger Møller ved jo kun alt for godt fra sine egne erfaringer, at de har fået forringet deres levestandard med 16 pct., og så kommer man til dem og lægger igen skatter og afgifter oven i de byrder, de i forvejen har haft. Det er derfor, vi siger, det er branduretfærdigt, men det er ikke ensbetydende med, at der ikke skulle have været gjort noget for betalingsbalancen, og at det skulle have været gjort allerede for to år siden i stedet for, at man bare har ladet stå til.

Så er der dette med, at gældsætningen over for udlandet er skabt under den socialdemokratiske regering. Jeg har påvist under

[Svend Auken]

førstebehandlingen, at gældsætningen over for udlandet er vokset i de sidste 3½ år, hvor vi har haft borgerlig regering, fra 124 mia kr. til 246 mia kr., altså en fordobling på knap 4 år.

(Kort bemærkning).

Ove Jensen (FP):

Nu siger fru Grethe Fenger Møller, at skattereformen på længere sigt giver mulighed for en lettelse af skattetrykket. Det er selvfølgelig meget godt, men så kunne det være rart at høre lidt om, hvad længere sigt er. Er det om 5 år, 20 år, 50 år, eller hvornår er det? Det er i hvert fald en kendsgerning, at skattereformens gennemførelse vil medføre en betydelig forhøjelse af skattetrykket, og at provenuet vil blive forøget med adskillige milliarder kroner det første år, skattereformen træder i kraft.

Men jeg tror, der er mange foruden mig, der vil være interesseret i at høre, hvad der ligger i udtrykket »en lettelse af skattetrykket på længere sigt«; altså hvor lang en årrække er »længere sigt« i denne forbindelse?

(Kort bemærkning).

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg vil gerne sige til hr. Svend Auken, at det ikke er mere end et par dage siden, at socialdemokratiet og regeringen i fællesskab vedtog en skattereform, hvis sigte bl.a. netop er at fremme opsparringen.

Hr. Svend Auken har fuldstændig ret i, at vi har haft en svigtende eksport, men det har regeringen jo også erkendt. Og hvad gør vi så ved det? Vi foretager bl.a. denne finanspolitiske stramning, der vil begrænse det hjemlige forbrug i Danmark, så vi kan få en større andel af eksportmarkederne. Vi afsætter nu 200 mill. kr. til teknologi og forskning også for at hjælpe erhvervslivet.

Jeg vil gerne sige til hr. Ove Jensen, at skattereformen indeholder skattelettelse for familier på 5,7 mia kr. Jeg kan ikke sige nøjagtig, hvornår der vil blive tale om yderligere skattelettelse ud over, hvad der ligger i skattereformen. Det vil afhænge af, hvornår gælden bliver afviklet. Det vil afhænge af succes af det finanspolitiske indgreb, som vi i dag vedtager. Men jeg håber, at det bliver så hurtigt som muligt.

Formanden:

Jeg minder om, at vi er ved tredje behandling. Jeg minder også om, at der er en lang række ordførere, der endnu ikke har haft chancen for at komme til. Derfor er det lige ved at være slut med de korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er i anledning af hr. Svend Aukens ord om, at der bør gribes ind i tide. Jeg er helt enig; der burde være grebet ind under de socialdemokratiske regeringer.

Sidste år var der et underskud på 28 mia kr. på betalingsbalancen, og jeg synes egentlig, det belyser den vanskelighed, vi nu står i, fordi der ikke blev grebet ind tidligere, for af disse 28 mia kr. er de 26 mia kr. bundet til renter og afdrag på gammel gæld. Det synes jeg belyser de vanskeligheder, vi står over for nu, og derfor er det meget besynderligt at foreslå skattelettelse i en tid, hvor vi har et sådant betalingsbalanceunderskud.

Fogh Rasmussen (V):

Venstre er tilfreds med, at vi i dag kan vedtage et økonomisk indgreb, som stort set har det omfang og den virkning, som regeringen havde ønsket. Der er selvfølgelig i forhold til regeringens oprindelige udspil tale om en række ændringer som følge af den politiske aftale med det radikale venstre: momsforhøjelsen er opgivet, og lempelsen af vægtafgiften er opgivet. Til gengæld er der så afsat penge til andre lempelser for bilejerne. Der foretages visse indgreb mod kreditgivningen til privatforbrug. Der er imødeset en ophævelse af karensdagen fra 1. januar 1987. Børsstempelafgiften for aktier forhøjes, for nu at nævne de væsentligste ændringer. Men samlet indebærer indgrebet en opslugning af købekraft på over 10 mia kr. Det væsentlige er altså at sige, at sigtet med indgrebet er fastholdt.

Med denne justering af den økonomiske politik er der skabt grundlag for at fortsætte den økonomiske genopretning. Det er sagt før, men det kan tilsyneladende ikke gentages tit nok, at beskæftigelsen, siden denne regering trådte til, er forøget med 150.000 personer, og arbejdsløsheden er faldet med 40.000. Samtidig sker der nu en forbedring af betalingsbalancen. Fra 1985 til 1986 forven-

[Fogh Rasmussen]

tes en nedgang på 10 mia kr. i underskuddet på betalingsbalancen. Underskuddet på statsbudgettet vendes nu til et overskud. Nu kan vi altså begynde at afdrage på gælden, og alt det sker, samtidig med at vi kan bevare danskernes levestandard, og investeringer og eksport kan fortsat vokse.

Vi er bl.a. blevet kritiseret for, at afgiftsbuketten ligner de traditionelle og gammeldags socialdemokratiske indgreb. Det er selvfølgelig en kritik, der når dybere i os end den kritik, socialdemokratiet selv fremfører. Det er naturligvis en alvorlig kritik, at vi bliver kritiseret for, at det er noget traditionelt socialdemokratisk. Nu er jo hr. Svend Aukens meget kraftige udfald i dag imod indgrebet i sig selv et dementi af, at der skulle være tale om noget traditionelt socialdemokratisk, i hvert fald sådan som hr. Svend Auken opfatter det.

Men der er også andre grunde til at afvise, at der her skulle være tale om en traditionel socialdemokratisk afgiftsbuket. For det første laver vi ikke disse afgifter, fordi staten mangler penge. Afgiftsforhøjelserne skal altså ikke finansiere større offentlige udgifter; tværtimod fastholder vi en nulvækst for de offentlige udgifter.

For det andet går afgiftsbuketten ikke ud på at nedskære reallønnen. Afgifterne skal kun opsuge prislefaldet på energi. Afgifterne opsuger altså bare den ekstraordinære stigning i købekraft, som ville komme, hvis olieprislefaldet fik lov til at slå igennem.

Endelig fastholder vi for det tredje også med dette økonomiske indgreb principperne i det frie kapitalmarked. Indgrebet mod visse af de udenlandske finanslån ændrer ikke det forhold, at dansk erhvervsliv fortsat helt frit kan optage lån i udlandet til at finansiere investeringer og andre erhvervsmæssige aktiviteter. Det er der store fordele ved, og derfor er det væsentligt, at de principper er fastholdt med dette økonomiske indgreb.

Selvfølgelig er nye afgifter da ikke vores livret, og selvfølgelig kunne vi da godt unde befolkningen en højere realindkomst, men vi står altså i den økonomiske situation, at underskuddet på betalingsbalancen sidste år blev på de 28 mia kr., og det ville være helt uforvarsligt ikke at sørge for en hurtig nedskæring af dette underskud.

Nu falder oliepriserne, således at vi kan lave en afgiftsbuket, uden at befolkningen

egentlig føler det som en ekstra byrde. Man kan sige det på den måde, at de oliepenge, som før gik i oliesheikernes kasse, nu går i den danske statskasse. Og det er positivt, for nu kan vi nedbringe underskuddet på betalingsbalancen hurtigere end ellers. Det ville faktisk være helt uansvarligt, hvis regeringen ikke udnyttede den situation til at sikre en hurtigere indsats mod Danmarks gældsætning.

Det spørgsmål, man så må stille sig selv, når vi her hørte hr. Svend Auken senest i dag, er: ja men hvad er det egentlig, socialdemokratiet vil? Socialdemokratiet har længe kritiseret regeringen for at tøve med indgreb over for underskuddet på betalingsbalancen. Nu kommer der et indgreb, og så kritiserer socialdemokratiet det indgreb uden at fortælle os præcis, hvad det er, socialdemokratiet vil stille i stedet for. Ja, hr. Svend Auken talte om en indsats for større opsparring og indsats for større eksport, og det lyder godt og rigtigt, men hvad ligger der bag det? Hvad er det, socialdemokratiet vil? Mener socialdemokratiet det alvorligt? Lad mig bare minde om, at socialdemokratiet, senest da vi vedtog finansloven for 1986, havde stillet ændringsforslag til finansloven, som ville forringe betalingsbalancen med over 1 mia kr. Der er altså meget stor forskel på tale og handling fra hr. Svend Aukens side.

Men samtidig med at vi nu foretager denne akutte indsats over for betalingsbalanceunderskuddet, er det vigtigt, at vi holder os de langsigtede perspektiver for øje. En langsigtet strategi for at nedbringe underskuddet på betalingsbalancen må hvile på i hvert fald to hovedpunkter: for det første en kraftig udbygning af de danske eksporterhverv og for det andet en massiv forøgelse af den private opsparring. Deri er jeg helt enig med hr. Svend Auken.

Den danske eksportsektor er for lille; vi har et strukturproblem. Kapaciteten i eksportsektoren er simpelt hen ikke stor nok til at producere det, der er nødvendigt for at løse balanceproblemerne. Derfor skal der være plads til en meget kraftig stigning i eksportsektoren til en udbygning af kapitalapparatet, og det kræver markant større årlige investeringer i de private erhverv.

Samtidig er det nødvendigt at føre en politik, som forbedrer virksomhedernes konkurrenceevne; det er fortsat nødvendigt, at løn-

[Fogh Rasmussen]

omkostningerne i Danmark vokser langsomme end lønomkostningerne i udlandet. Renter, skatter, afgifter og andre omkostninger skal holdes nede.

Endelig er det vigtigt at skabe en fornyelse af eksportproduktionen. Regeringen har taget de første skridt dels med de 100 mill. kr. til eksportfremme, som blev aftalt før jul, dels med den nye aftale om 200 mill. kr. til ekstra indsats vedrørende forskning og udvikling.

Der er altså behov for større investeringer i eksporterhvervene, men større investeringer belaster også betalingsbalancen på kort sigt. Hvis vi derfor både skal have investeringerne sat i vejret og have udryddet underskuddet på betalingsbalancen, er det nødvendigt, at den private opsparing sættes markant op. Der er for lidt privat opsparing i Danmark.

Underskuddet på betalingsbalancen afspejler jo et tilsvarende underskud af opsparing. Investeringslysten er heldigvis stor og forhåbentlig stigende, men opsparingslysten er for lille, altså er en del af pengene til investeringer blevet hentet i udlandet.

Derfor kan jeg ikke understrege stærkt nok, at vi i Danmark fremover selv skal præstere den opsparing, der er nødvendig for at udbygge den private sektor. Vi kan også sige det på en anden måde: der er i dag for lidt privat opsparing, og derfor har regeringen på kort sigt måttet lave en afgiftsbuket for at sikre en større offentlig opsparing.

Men jeg må også stærkt understrege, at venstre ønsker, at den nødvendige opsparing på længere sigt skal ske i den private sektor. Skattereformen er et vigtigt led i en indsats for at fremme den private opsparing. De nye skatteregler og den meget lave inflation vil i forening gøre det mere attraktivt at spare op og mindre fordelagtigt at stifte gæld.

Hvis jeg skal give et samlet billede af det indtryk, vi kan danne os af den politiske situation her ved vedtagelsen af det økonomiske indgreb, er det, at vi har en regering, som forstår at forene den kortsigtede, nødvendige indsats med en klar langsigtet strategi for at løse Danmarks balanceproblemer, og over for dette står der en opposition, som ikke har noget konkret bud på den nødvendige indsats her og nu, og hvis forslag til en langsigtet strategi mildest talt fortaber sig i tågerne.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Stort set alt, hvad hr. Fogh Rasmussen stod her og sagde om produktion, mere beskæftigelse, opsparing, mindre udgifter, løntilbageholdenhed o.lign., er jo lige efter fremskridtspartiets bog, men det forfærdelige ved det hele er jo, at det, regeringen gør med sin paskepakke her i 1986, er lige præcis det modsatte: man ødelægger arbejdslysten, man ødelægger investeringslysten, og man forøger omkostningsniveauet, for lønmodtageren har kun ét eneste sted at gå hen for at få kompensation for dette øgede skattetryk, og det er til deres arbejdsgivere. De vil selvfølgelig ved næste overenskomst få nogle lønforhøjelser, som ligger væsentligt over, hvad der ellers ville have været tilfældet. Dermed bliver virksomhedernes konkurrenceevne forringet, dermed får vi sværere ved at sælge vores varer til udlandet, og dermed bliver vores handelsbalanceunderskud endnu større. Hvis hr. Fogh Rasmussen virkelig mener alle de pæne ting, han sagde om beskæftigelse og produktion, skulle han derfor se at få den paskepakke af bordet.

Svend Auken (S):

Jeg synes, det var en udmærket tale, hr. Fogh Rasmussen holdt; den udstrålede megen berettiget dårlig samvittighed over for det, vi nu er i færd med at diskutere. Men det, der kalder mig herop, er hr. Fogh Rasmussens fremhævelse af de 200 mill. kr., der gives til forskning og udvikling osv., som ikke var med i den oprindelige pakke, men som selvfølgelig er et fremskridt i forhold til det oprindelige udspil. Herom er der ingen tvivl; det var også noget af det, vi under førstebehandlingen bebrejdede regeringen, at man manglede.

Men det kunne have været interessant at få at vide, hvor de 200 mill. kr. skal hentes. Jeg minder om, at det store teknologiprogram i sin tid for en væsentlig dels vedkommende blev finansieret ved besparelser på de teknologiske institutter og erhvervsfremmeordninger i øvrigt og derfor ikke havde nogen synderlig nettoeffekt. Jeg minder om, at finansministerens program i forbindelse med flaskehalse på arbejdsmarkedet af finansministeriet over for arbejdsministeriet er blevet krævet skal finansieres inden for arbejdsministeriets egne bevillingsrammer, og så er det,

[Svend Auken]

man spørger sig selv, om disse 200 mill. kr. er nye penge, eller om de igen, som vi har været vant til alle tidligere gange, skal finansieres gennem tilsvarende nedskæringer på erhvervsfremmeordninger i øvrigt. Hvis der kan gives et bekræftende svar på, at det er nye 200 mill. kr., er der selvfølgelig tale om et fremskridt, om end beskedent.

Det har egentlig været lidt ærgerligt, at industriministeren ikke har haft tid til at overvære én eneste af vore debatter om denne vigtige sag. Jeg efterlyste ved førstebehandling, at industriministeren kunne deltage i debatten, jeg efterlyser det nu her igen ved tredjebehandling, men jeg forstår, at industriministeren ikke har tid til at deltage i vores forhandlinger her i dag.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Først til hr. Dohrmann, som siger, at denne pakke vil ødelægge investeringslysten i erhvervslivet og derfor modvirke det, som jeg gerne ser fremmet. Det mener jeg ikke hr. Dohrmann har ret i; tværtimod er det sådan, at hvis vi havde ladet udviklingen på betalingsbalancen fortsætte, kunne vi have ødelagt investeringslysten og tilliden til fremtiden. Hvis underskuddet på betalingsbalancen ikke hurtigt nedbringes, altså hvis den del af den økonomiske udvikling ikke bringes i orden, kunne det skabe grundlag for pessimisme og manglende tiltro til fremtiden, og det ville ødelægge investeringslysten. Derfor vil effekten af dette indgreb snarere være, at der fastholdes en stærk tro på fremtiden.

Til hr. Svend Auken kan jeg sige, at der naturligvis vil være tale om nye penge, men det forhindrer jo ikke, at der inden for rammerne af det samlede statsbudget gennem de normale omprioriteringer, som finder sted, kan findes plads til pengene. Men der vil være tale om en klar ekspansion af indsatsen over for det område, vi her taler om.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Da vi første gang blev stillet over for regeringens udspil, var der ikke afsat penge til støtte til eksporten, hvad vi anser for nødvendigt. Hvor kommer så de penge fra? Svaret er meget klart og tydeligt: de kommer fra

det radikale forslag om, at børsstemplingen skal indbringe 280 mill. kr. ekstra. Så håber jeg, at også hr. Svend Auken har forstået det.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Hr. Fogh Rasmussen gav en fremstilling af, hvordan dette her vil virke. Jeg vil bede hr. Fogh Rasmussen kommentere det, han selv sagde for 4½ måned siden om, hvad han kaldte en traditionel afgiftsbuket – og det må man vel sige dette her er, eftersom det er giftskatter og afgifter på benzin, olie og nogle langvarige forbrugsgoder.

Ifølge Folketingstidende 1985-86, sp. 3810 f. sagde hr. Fogh Rasmussen:

»Hvad nytter de sædvanlige skatter og afgifter? Intet. På kort sigt kan de måske dæmpe det private forbrug og dermed købet af varer i udlandet og ad den vej gavne betalingsbalancen, men i løbet af kort tid vil de højere skatter udløse større lønpres og dermed stigende omkostninger i virksomhederne. Herved forringes virksomhedernes konkurrenceevne, eksporten bliver skadet og betalingsbalancen forværret, så det, der i første omgang bliver vundet på betalingsbalancen, vil i det lange løb blive sat til igen, og inflationen er permanent blevet værre.«

Ja, man skulle jo tro, det var hr. Dohrmann, der havde sagt det – det kunne det såmænd lige så godt have været – men det var faktisk hr. Fogh Rasmussen, som for 4½ måned siden glædede sig over, at regeringen ikke havde gjort noget så tåbeligt, som altså ville ødelægge betalingsbalancen. Vil hr. Fogh Rasmussen nu forklare os, hvorfor han glæder sig over, at regeringen og han selv nu gør noget så tåbeligt, som han fordømte for 4½ måned siden?

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Det må vel være rigtigt, at finansministeren nu opklarer de modstridende beskeder, folketinget får. Hr. Bernhard Baunsgaard har givet én ganske klar besked. Han har sagt: takket være et forslag fra det radikale venstres side, som vi i øvrigt stemmer for, er der nu økonomi for at øge rammerne med 200 mill. kr. til teknologisk indsats. Altså hedder

[Svend Auken]

det ikke længere 185 mia kr., så hedder det 185,2 mia kr.

Hr. Fogh Rasmussen derimod sagde, at udgiftsloftet – det var et meget uldent svar, men nu gengiver jeg det, som jeg forstod det – altså de 185 mia kr., stadig væk gælder, men at man gennem omprioriteringer skal finde de 200 mill. kr.

Vi må da have at vide, om det er det ene eller det andet standpunkt, der er det rigtige. Jeg minder om, at det, der hidtil er gjort på det teknologiske område, er finansieret gennem tilsvarende besparelser på de samme områder, sådan at teknologibevillingerne i 1986 selv med de 200 mill. kr. i den elskværdige fortolkning, som hr. Bernhard Baunsgaard anvender, bliver mindre, end de var i 1984. Jeg mener, at finansministeren må give besked på, om der er tale om en udvidelse af de samlede rammer eller der er tale om, at de skal findes ved omprioriteringer.

Derudover må jeg endnu en gang beklage, at industriministeren ikke er til stede. Jeg er enig med hr. Bernhard Baunsgaard i, at det mest positive, der er sket på dette felt, dog egentlig er, at man omsider i regeringen er vågnet op og kan se, at der er noget galt med vores konkurrenceevne. Men det kan jo være, man kan finde ham på et eller andet tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Jeg vil gerne takke hr. Gert Petersen for den, synes jeg, bevægende gengivelse af det standpunkt, jeg udtrykte før jul. Det giver mig nemlig en kærkommen anledning til at fastslå, at der er en klar logik og konsekvens i det, jeg sagde før jul, og det, jeg har sagt i dag.

Det, jeg talte om før jul, var, at nye afgifter på toppen af energiprisstigninger af befolkningen vil blive oplevet som en meget kraftig ekstra byrde, der kunne udløse de negative konsekvenser, jeg omtalte.

Nu står vi i en helt anden situation, som jeg end ikke havde fantasi til at forestille mig før jul, nemlig et ekstraordinært kraftigt fald i oliepriserne, som vi så blot fylder ud med en stigning i bl.a. energifgifterne. Det betyder altså bare, at de penge, som danskerne før skulle aflevere til oliesheikerne, nu skal afleveres til statskassen. Det føles altså derfor

ikke som en ekstra byrde og vil derfor heller ikke have de negative konsekvenser, som jeg omtalte før jul. Derfor er der klar logik og konsekvens i de udtalelser.

Gert Petersen (SF):

Jeg skal komme tilbage til hr. Fogh Rasmussens fantastiske udtalelser om lidt; de lå på linje med, hvad fru Grethe Fenger Møller har sagt.

Men først vil jeg sige, at det altså nu ser ud til, at pakken er færdig, og at den om lidt skal bindes af det ringest tænkelige flertal. Der er sket den forandring, at momsforhøjelsen er gledet ud. Det er vi naturligvis tilfredse med. Vi tager det som udtryk for, at der dog igennem den protestbevægelse, der har været, har kunnet opnås noget. Det er naturligvis også blevet fremmet af det radikale venstres skræk for sin egen skygge. Kommunevalget talte jo et ganske klart sprog, og det fik vel så de radikale til at ønske sådan lidt klarere at markere, at de engang har været et socialliberalt parti, og derfor har man så fået denne lille gevinst.

Dernæst er der karensdagen. Vi er spændte på, hvordan afstemningen går senere, og må under alle omstændigheder fastslå, at hvis karensdagen ikke er væk pr. 1. januar 1987, er der tale om et af de groveste løftebrud i dansk politisk historie. Vi har de radikales ord for, at de vil være med til at sikre, at karensdagen kommer væk senest 1. januar 1987. Det går også socialdemokratiet, SF og VS ind for. Det er der altså et flertal for. Hvis det ikke lader sig gennemføre, er det et fantastisk groft løftebrud.

Hvad står så tilbage? Der står tilbage en pakke, som lægger meget tunge byrder på en stor del af befolkningen. Man må spørge sig: hvem har det overforbrug, som der har været så megen snak om, og som har givet anledning til det store underskud på betalingsbalancen? Der tales så meget om, at folks indtægter er steget, og at vi må gribe ind over for folks forbrug. Ja men hvem er »folk« i den sammenhæng? Er det de 230.000 arbejdsløse, som har haft reallønsnedgang på op til 16 pct. inden for de senere år? Er det de 280.000, som på en eller anden måde er på bistand? Er det dem, der har overforbrugt? Er det de 700.000–800.000 pensionister, der har et overforbrug og belaster betalings-

[Gert Petersen]

balancen? Jeg hørte godt nok, at fru Grethe Fenger Møller forleden dag fortalte os, at de jo købte sko – salget af indførte sko og tekstiler er vokset. Ja, jeg gad se, hvordan disse 700.000–800.000 gamle mennesker skulle styrte ind i Magasin og købe italienske sko, franske tekstiler osv. Det er da ikke dér, det ligger! Hold dog op med den snak! Overforbrug er der – det er helt og fuldt erkendt – blot er det ikke hos den del af befolkningen, men det er den del af befolkningen, man nu især rammer med disse indgreb.

Jeg så også i avisen i dag, at Nationalbanken taler om en 5 pct.s lønstigning som en af årsagerne til overforbruget. Ja men hvad med de ansatte i den offentlige sektor, som har måttet holde sig nøje inden for 2 pct.s rammen? Hvad med de mange ansatte i den private sektor, som er i stive lønssystemer – det er ofte også de dårligst lønnede – og som også må holde sig inden for 2 pct.s rammen? Når priserne sideløbende er steget et sted mellem $3\frac{1}{2}$ og 4 pct., kan de da ikke have haft en reallønsmåling på 5 pct. Det er igen nogle andre grupper, men det er først og fremmest disse svage grupper, som er mange hundrede tusinder – ja langt over en million – man rammer. Jeg forstår udmærket godt hr. Arne Bjerregaard fra kristeligt folkeparti.

Det er oven i købet sådan, at der ingen kompensation er knyttet til dette her. For momsforhøjelsen, som er faldet væk, var der dog en kompensation – den var begrænset til for få kredse, men der var dog nogen kompensation – og så var der sideløbende ideen om at gendindføre tilskud til nedbringelse af priser på mejeriprodukter; det er også faldet væk. Ja, nu prøver vi at få det med alligevel, men regeringen har taget det tilbage. Der var da visse kompensationer, nu er der ingen.

Det er ikke selve det, at man laver energifgifter, SF vender sig imod. Vi opererer også med energifgifter i vores økonomiske model, men vi opererer med, at ca. 20–25 pct. af provenuet heraf skulle bruges til kompensationer, fordi vi ved, at netop energifgifter, hvor rigtige de end kan se ud på papiret og ved skrivebordet, har en tendens til at vende den tunge ende nedad. Det synes jeg man kan sige sig selv blot ved at bruge hovedet.

Energifgifterne er det værste i pakken. Giftskatterne mener vi ikke at tiden er inde

til på nuværende tidspunkt. Vi mener, det går ind i en helhed, som i forvejen er fordærvelig, men ellers er det principielt o.k.; man kan også bruge giftskatter ved forskellige lejligheder. Jeg ved godt, man siger, at folk kan holde op med at ryge og holde op med at drikke øl osv., og det er rigtigt, det kan man overleve, men kan man holde op med at fyre om vinteren? Det kan man da ikke. Hvad skal man gøre, hvis man ikke kan komme til sit arbejde, fordi transportvilkårene er blevet så forringede? Med energifgifterne kommer vi ind på klart livsvigtige områder, og der er tale om en meget stor social uret.

Dermed kommer jeg til den fantastiske snak, som hr. Fogh Rasmussen og tidligere fru Grethe Fenger Møller har serveret for os her. En usandhed bliver ikke sandere af at blive gentaget. Det bliver ikke sandere af, at man bliver ved med at sige, at her kun er tale om, at man skal opsuge det olieprisfald, som kommer. Hvorfor siger man det? Hvorfor vil man i den grad lægge sig ud med folk? Tænk, hvis der var nogle, der troede på det! De bliver jo ekstra forbitrede, når de så om nogle få dage opdager, at benzinen er steget med ca. $\frac{1}{2}$ i forhold til den nuværende pris, og at fyringsolien stiger med ca. $\frac{1}{2}$ i forhold til den nuværende pris, et sted mellem $\frac{1}{2}$ og $\frac{1}{2}$. Det er da en ganske betydelig prisstigning. Der er da ikke tale om, at man bare vil opsuge et kommende prisfald på olie og benzin osv. Der er tale om, at man her og nu sætter prisen kraftigt i vejret igennem disse afgiftsforhøjelser. Jeg synes, man skal erkende, at det er sådan, det forholder sig, i stedet for at prøve på at snakke sig udenom.

Hvad er så konsekvenserne af det? Nu er jeg ikke nogen speciel fortaler for privatbilisme, og hvordan mange af disse bilister klarer sig, må være deres egen sag, men jeg ved, at privatbiler i provinsen med de store strækninger og den desværre meget dårlige kollektive trafik ofte er en forudsætning for, at folk kan komme til og fra arbejde, hvis de ikke vil bruge 3–4 timer på bare at komme frem til deres arbejde og 3–4 timer på at komme tilbage. Det er mennesker med mellemindkomster og lavtlønnede, som under de omstændigheder også er nødt til at anskaffe sig bil, og som vil blive ramt af dette her. Der er jo ikke tale om, at den kollektive trafik bliver bedre som et modstykke til det. Tvært-

[Gert Petersen]

imod: den kollektive trafik bliver også ramt af stigningerne i benzinprisen og dermed fordyret. Men hvem rammer en fordyrelse af den kollektive trafik helt umiddelbart? De dårligt stillede.

Så er der fyringsolien. En fordyrelse af fyringsolien med ca. ½ – og det er det, der er tale om – vil da også ramme mange, mange mennesker, og den vil især og tungest ramme de i forvejen dårligst stillede – for slet ikke at tale om petroleum, som i meget høj grad bruges af de gamle og folkepensionisterne i vores samfund, og man drømmer ikke om at lave kompensation til disse grupper. Hele den energifgiftslovgivning, der er tale om her, er, sådan som den er tilrettelagt, kynisk og asocial, og så hjælper den formodentlig ikke væsentligt på betalingsbalancen. Men regeringen sætter vel sin lid til faldet i dollarkurs, faldet i oliepriser osv., og det vil naturligvis hjælpe den. Dette her kommer ikke til at berøre betalingsbalancen synderligt, idet det overforbrug, som fører til belastning på betalingsbalancen, ligger helt andre steder.

Da indgrebet var gennemført i december måned 1985, blev regeringen rost meget kraftigt i udlandet. Det er nu ikke OECD, jeg har i tankerne, heller ikke Financial Times eller sådan noget. Nej, det var – og det var jo en gribende og lidt overraskende oplevelse, at vi pludselig kunne læse det i alle aviserne – korrespondenten for en stor avis i Warszawa, Zycie Warszawy, som havde været i Danmark, og som fortalte polakkerne og den formodentlig noget misundelige hr. Jaruzelski, at der i Danmark var en regering, som havde modet og dristigheden til at føre den helt rigtige økonomiske politik, og som slap godt fra det. Jeg ønsker statsministeren til lykke med den ros fra den side; jeg er glad for, at den ikke kommer os andre til del, når den kommer fra den side, men i øvrigt kan det ikke overraske mig, for det er jo rigtigt, hvad korrespondenten skrev, men jeg er helt sikker på, at det nok skal rette sig op ved det næste folketingsvalg. Det er jo noget, som de desværre ikke har mulighed for i Polen, men det kan vi klare herhjemme. Så skal det nok rette sig op, og så bliver korrespondenten fra Zycie Warszawy nødt til at skrive en artikel med et noget andet indhold hjem om, hvordan den danske befolkning reagerer på dette her.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.50

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne begynde med et par bemærkninger om noget, der er sagt af tidligere ordførere, og først en bemærkning til SFs ordfører, hr. Gert Petersen, der mente, at den offentlige trafik blev ramt af indgrebene gennem afgifterne. Det er ikke korrekt. Offentlig transport får godtgjort såvel dieselaftgifterne som de elafgifter, som skal bruges til de nye elektriske S-tog, så det må alt i alt siges, da afgifterne tynger den private transport, at det er en forbedring for de offentlige transportmidler; så vi forbedrer situationen for den kollektive trafik.

Dernæst vil jeg gerne komme med en kommentar i anledning af det, som flere ordførere har været inde på, nemlig kvaliteten af oppositionen.

Jeg vil sige, at jeg er ked af, at oppositionens kvalitet ikke er bedre, for var den det, måtte regeringen gøre sig endnu mere umage, og det ville blive til gavn for landet.

Jeg havde i går lejlighed til over for hr. Lykketoft, der klagede over, at han ikke forstod, hvad jeg sagde, at svare: »Nej, det er jo nok dér, vanskeligheden ligger.« For havde hr. Svend Auken og hr. Lykketoff gjort sig større umage med at forstå, hvad der blev sagt fra radikal side, så havde de nok været ministre i dag. Det, de ikke forstod i sin tid, var, da vi i foråret 1982 gjorde den daværende, socialdemokratiske regering opmærksom på, at det var nødvendigt at føre indkomstpøolitik for at klare landets vanskelige økonomiske situation, og så gav socialdemokraterne op i begyndelsen af efteråret, fordi de ikke ville forstå, hvad det var, der blev sagt fra vor side, og dermed afsluttedes en socialdemokratisk regeringsrække, der de sidste år havde været karakteriseret ved stigende arbejdsløshed og stigende gæld over for udlandet. Denne situation er nu vendt, sådan at vi

[Bernhard Baunsgaard]

i dag står med en faldende arbejdsløshed, og det, som vi i dag skal beskæftige os med, er nye indgreb, der skal sikre, at vi nu også kommer væk fra en stigende gæld på betalingsbalancen.

Hvad er der sket her i de sidste år? Ja, de svage grupper – det er ikke mindst folkepensionisterne – har nu en reallønsfremgang i skarp modsætning til de sidste år under en socialdemokratisk regering. LO-arbejderne vil i år opleve en reallønsfremgang. Det er korrekt, at det, vi ved om de offentligt ansattes lønninger, er, at disse ikke har kunnet følge med, men jeg synes, at den egentlige vurdering må vente, indtil vi til oktober har set, hvad de forbedrede revisionsaftaler vil medføre for de offentlige lønninger. Så vil det være rimeligt at foretage en status, og så kan vi jo håbe på, hvad jeg har en fornemmelse af, at det ikke vil se helt så mørkt ud, som man gerne vil gøre det til fra oppositionens side.

Men ødelægger vi nu ikke denne gode udvikling – med stigende realløn for de svage grupper, ikke mindst pensionisterne, med stigende fremgang for de privat ansatte og forhåbentlig nogenlunde balance for de offentligt ansatte – med påskepakken? Nej, det tror jeg ikke vi gør. Det, vi gør, er jo at inddrage den forbrugsudvidelse, der blev mulig ved faldet i energipriserne, og dette fald var jo ikke forudset, da vi vedtog finansloven. Det er ikke korrekt, når man søger at fremstille det, som om vi vil beskære levefoden. Det, vi vil, er at bremse en stigning i levefoden, som landets økonomi ikke giver mulighed for.

Vi har fra radikal side aftalt med regeringspartierne at vurdere, hvordan indgrebet med afgifterne virker. Det skal ske allerede pr. 15. maj, men jeg vil gerne tilføje, at vi fra radikal side også med stor opmærksomhed vil følge udviklingen på låneområdet. Det er farligt for den enkelte at binde sig til store nye lån, fordi vi får skattereformen fra 1. januar 1987, og det, man må være klar over som skatteyder, er, at fra 1. januar 1987 bliver skatterabatten på gældsrenter kun 50 pct. for alle, mens det i en række tilfælde i dag er en skatterabat på op mod 75 pct.

Dertil kommer, at det er skadeligt for os alle, om vi udvider forbruget ved hjælp af lån. Vi kan ikke tage det nu. Der er aftalt en række indgreb for at forhindre låntagningen,

og jeg håber, de virker. Skulle de ikke virke, vil vi naturligvis med vore forligspartnere drøfte, hvad vi så kan gøre. Vi vil fremføre, hvad vi i så tilfælde mener er nødvendigt. Vi håber – og det går vi naturligvis ud fra – at forligspartnerne, regeringspartierne, er parate til nye indgreb, nye stramninger, hvis det er nødvendigt, men jeg vil også gerne sige, at hvis man ikke forstår os, må vi prøve, om der er andre, der forstår os.

Jeg indledte med at sige, at jeg ville ønske, at kvaliteten i oppositionen var bedre, end den er. Jeg vil gerne til belysning og uddybning af dette komme med et eksempel fra de sidste dages arbejde, og det er det socialdemokratiske betænkningssbidrag til de lovforslag, vi behandler her. Enslydende har socialdemokraterne om de fleste af pakkens lovforslag sagt følgende:

»Et *andet mindretal*, socialdemokratiets medlemmer af udvalget, indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved tredje behandling.«

Det er naturligvis i orden, at man indtager et sådant standpunkt. Man begrunder det på følgende måde: »fordi [indgrebet] indgår som led i en samlet økonomisk politik, der har medført en skævere fordeling af indkomster og formuer de seneste år«.

Det kan man diskutere, men det har man jo lov til at anføre. Og så fortsætter man:

»På den baggrund virker afgiftsforhøjelserne urimeligt over for store samfundsgrupper – ikke mindst de offentligt ansatte – der er sattet bagud i realløn.«

Se, det er en begrundelse, som jeg vel kan forstå at et stort og ansvarligt oppositionsparti vil anlægge, når man nu har den opfattelse, at det er urimeligt med disse afgiftsforhøjelser, f.eks. når det gælder opvarmning af boliger, men man anvender det jo også over for forslag nr. L 204, L 205, L 206, L 207, L 208, L 209, L 210 og L 212.

Og hvad står der så i forslag nr. L 204, L 205 og L 206? Der står, at det er nye afgifter på vin, spiritus og øl. I landets økonomiske situation er det urimeligt over for de offentligt ansatte, at de ikke mere kan drikke alt det, de kunne før!

Hvad står der i L 207? Det er urimeligt, at de ikke kan ryge så meget, som de kunne før, med de deraf følgende skader for sundheden! Hvad drejer L 208 og L 209 sig om? Det er bl.a. ispinde. Det er urimeligt, at de offentligt ansatte ikke kan købe så mange

[Bernhard Baunsgaard]

ispinde, som de kunne før! Er det en alvorlig, ansvarsbevidst opposition, der ønsker at anvende som argument, at de offentligt ansatte ikke kan købe så mange ispinde som før, at de ikke kan drikke sig så meget beruselse til som før? Det forekommer mig, at det er et afgørende bevis for, at oppositionen kvalitetsmæssigt ikke når det niveau, der er nødvendigt for at tvinge regeringen til at gøre sagerne endnu bedre, og det beklager jeg.

Med disse ord skal jeg anbefale, at vi hurtigst muligt gennemfører pakken.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Da hr. Bernhard Baunsgaard endnu en gang gentager påstanden om, at denne afgiftspakke alene opfanger faldet i dollarkurs og råoliepris, er jeg måske nødt til at gentage, hvad vi har fået oplyst under udvalgsarbejdet, at i forhold til priserne i marts 1985, da dollarkursen toppede, stiger 98 oktan benzin fra 6 kr. 42 øre til 6 kr. 80 øre, fyringsoli- en fra 3.980 kr. til 4.175 kr. og elektriciteten fra 82 øre til 96 øre osv. Det er tal, som er oplyst over for udvalget af skatteministeren, så de må da være korrekte.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Må jeg først sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at jeg går ud fra, at udtalelsen i hr. Bernhard Baunsgaards indledning om, at udviklingen var vendt også i forhold til den stigende gæld til udlandet, må være en fortællelse og udtryk for et ønske om, at den måske ville vende med den meget positive internationale udvikling, vi er inde i, og med de mange forøring, som regeringen får udefra.

Må jeg for det andet spørge hr. Bernhard Baunsgaard: er afgifterne på vin, øl, spiritus, tobak osv., som hr. Bernhard Baunsgaard på en fuldstændig urimelig måde knyttede sammen med bemærkninger om de offentligt ansatte, en del af den helhed, som det radikale venstre har aftalt med regeringen, og kan hr. Bernhard Baunsgaard bekræfte, at også det udhuler både offentligt ansattes og andres realløn?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg indledte før med at ønske en bedre opposition, for så blev regeringen også bedre. Jeg kan da godt her sige til hr. Rahbæk Møller, at hvis vi havde haft en bedre opposition, havde vi nok ikke oplevet det roderi – og det er med fuldt overlæg, jeg bruger udtrykket roderi – omkring datoerne den 15. marts, april, maj, juni, og oktober har oven i købet været blandet ind i det fra regeringens side. Jeg har brugt ved anden behandling af lovforslagene henvisningen til foråret 1986, og det er nok det holdbare. Jeg ville ønske, at regeringen havde gjort sig det klart, før de gik ned i salen. Så ville udviklingen være vendt. Jeg mener ikke, at udviklingen var vendt med hensyn til gældsætning; jeg sagde, at den skulle vendes. Hvis jeg har sagt det, kan jeg kun sige, at på dette punkt er udviklingen ikke vendt. Den er vendt med hensyn til arbejdsløsheden; den er ikke mere stigende, den er faldende. Den er vendt med hensyn til folkepensionisterne, hvis pensioners realværdi nu er stigende. Den er vendt også med hensyn til LO-arbejderen, der har haft en reallønsfremgang, som ikke var forudset, og som ikke rigtig kan bæres, men den er også vendt på det punkt. Det, jeg håber, er, at det for de offentligt ansatte vil kunne konstateres, at man ikke har noget fald i det sidste år.

Med hensyn til gælden har vi ikke nået det, men for ikke at risikere – det er nok dér, fejltagelsen opstod – en fortsat forøgelse af gælden til udlandet er vi nødt til at gribe ind. Nu kan man jo måle sådan en gæld på mange måder. Jeg er i øvrigt ikke sikker på, at vi ikke allerede, hvis vi ser på gælden til udlandet i forhold til bruttonationalproduktet, har opnået en begyndende vending også dér, men det kan finansministeren jo eventuelt oplyse om.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg synes, det var meget interessant, hvis finansministeren ville berige os med disse tal, for så tror jeg, finansministeren ville dokumentere, at hr. Bernhard Baunsgaard har uret i, at det er vendt med den helt fantastiske gældsætning, vi oplever.

Må jeg for det andet spørge hr. Bernhard Baunsgaard, om ikke han er enig i, at den eneste årsag til, at reallønsudviklingen for

[Stavad]

pensionisterne er vendt, er, at det radikale venstre dér har valgt at lave tingene sammen med socialdemokratiet og forhindre regeringen i at fjerne den automatiske dyrtidsregulering af folkepensionen? Det har vi gjort i fællesskab, og det viser, at når det radikale venstre arbejder sammen med socialdemokratiet, så kommer der noget fornuftigt ud af det.

Må jeg for det andet spørge hr. Bernhard Baunsgaard, om ikke han kan bekræfte, at reallønsudviklingen i det sidste år, vi kender den for LO-arbejdere, var minus ½ pct.?

(Kort bemærkning).

Anker Jørgensen (S):

Jeg vil allerførst takke hr. Bernhard Baunsgaard, fordi han var så venlig at sige, at han da godt forstod, at socialdemokratiet i betænkningen gav udtryk for, at den samlede fordeling både indkomstmæssigt og formuemæssigt var skæv. Jeg siger tak for den erkendelse eller i hvert fald for denne tilladelse til, at vi må sige det. Det er jo også en ubehagelig kendsgerning – for regeringen i hvert fald – at formuefordelingen og indkomstfordelingen er blevet uhyre skæv netop i de sidste par år. Men jeg er ked af at måtte sige, at hr. Bernhard Baunsgaard har direkte medvirket til det, måske næsten på visse områder været så ivrig, at regeringen har haft fri mulighed for at køre det løb, som har givet denne skævhed.

Så synes jeg nok, det er værd at sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at det er fantastisk, at han nu udlægger det på den måde, at socialdemokratiets opposition går ud på, at vi ikke vil tillade de offentligt ansatte at drikke, hvad de hidtil har drukket, og spise de ispinde, som de tidligere har spist. Kære hr. Bernhard Baunsgaard, hvad er det dog for en form for argumentation? Realiteten er, at reallønnen, som lønmodtagerne har, i almindelighed er faldende. Man snakker hele tiden om, at nu går reallønnen op, men de faktiske tal om det, der er passeret, er, at reallønnen rent faktisk er gået ned. Og så er det meget afgørende, at det er pensionisternes vilkår, der faktisk bliver forringet med disse voldsomme stigninger på afgifterne, således at den faktiske pris på fyringsolie stiger, og petroleum, hr. Bernhard Baunsgaard, som er det, skal vi sige, opvarmningsmiddel, som de

allerfattigste grupper i denne befolkning bruger, har man nu også inddraget under en beskatning, som virker fuldstændig urimelig, og som selvfølgelig vil udhule realindkomsten for pensionister. Det er sådan nogle ting, det drejer sig om.

Så vil jeg lige sige til både hr. Bernhard Baunsgaard og fru Grethe Fenger Møller: jeg synes, at I begge to fuldstændig fortier den faktiske kendsgerning, at betalingsbalanceunderskuddet er 28 mia kr. I fremstiller det, som om det bare går fremad. I fortier fuldstændig den kendsgerning, at udlandsgælden er vokset fra 125 mia kr. til 245 mia kr., altså en voldsom opgang, og alligevel så står man her og remser alle de vidunderligheder op, som er et resultat af denne regerings politik. Der er en skæv fordeling, og til trods for internationale konjunkturers rygvind er der alligevel ikke tale om en løsning af de økonomiske problemer.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg medgiver, at hr. Bernhard Baunsgaards placering i salen kan friste til direkte tiltale, men det er i henhold til forretningsordenen ikke tilladt.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Til hr. Stavad skal jeg kun sige, at det er vores skyld, at realværdien af pensionisternes pension er steget; den skyld påtager jeg mig gerne. Jeg skal gerne understrege, hvis det er det, hr. Stavad har brug for, at regeringen ikke havde planlagt det.

Til hr. Anker Jørgensen vil jeg sige: rygvind eller ikke rygvind – skal vi dog ikke i fællesskab glæde os over, at det er landet, det kommer til gode, og så lade være at bruge det?

Så var der spørgsmålet, om jeg gav tilslutning, om jeg erkendte eller jeg gav tilladelse. Jeg sagde – og det skal jeg gerne gentage: det har man lov til at synes. Jeg er ikke enig i argumentationen, men naturligvis har man lov til at mene det.

Må jeg så sige om den uhyre skæve fordeling, at der kom omkring 1980 fra socialforskningsinstituttet en lille bog, som jeg dengang gjorde den socialdemokratiske regering opmærksom på, og jeg brugte den, da jeg sagde: vi er nødt til at lave den skattere-

[Bernhard Baunsgaard]

form. Den lille bog hed »Nederst ved bordet«. Det var en gennemgang af, hvad der var sket under de socialdemokratiske regeringer 1970'erne igennem, hvor man konstaterede, at trykket var flyttet nedad. Det er ikke vendt under denne regering. Jeg håber, at den nye skattereform, som jo er et fælles arbejde af socialdemokratiet, regeringspartierne og de radikale, vil hjælpe med til at rette op på det.

Hvad er det dog for en argumentation, sagde hr. Anker Jørgensen, når der bliver sagt, at nu har de offentligt ansatte ikke råd til at købe så mange ispinde som før. Jeg er fuldstændig enig, men hvem er det, der begynder at bruge den? Det er socialdemokratiet. Det er derfor, jeg siger kvaliteten af oppositionen burde være bedre.

(Kort bemærkning).

Grethe Fenger Møller (KF):

Hr. Anker Jørgensen og jeg havde også under første behandling af påskepakken en ordveksling om, hvorvidt det går bedre eller dårligere, hvor vi ikke blev helt enige, og derfor vil jeg godt gentage, at hvis hr. Anker Jørgensen ikke tror på mig, så tror han vel på de tal, der er kommet fra OECD. Hvis vi ser på, hvordan situationen var i 1982, når det drejer sig om arbejdsløsheden, var der inden for OECD i Europalandsene en arbejdsløshed på 8,9 pct. og en arbejdsløshed i Danmark på 9,8 pct., altså en større arbejdsløshed i Danmark.

Hvis vi ser på 1986, så skønner man en arbejdsløshed inden for OECD i Europalandsene på 11 pct. og en ledighed i Danmark på 8,7 pct.

Hvis vi ser på inflationen, var den i OECD som helhed 7,2 pct. i 1982 og 10,1 pct. i Danmark. Og hvis vi ser på 1986-inflationen, så er skønnet for OECD i Europalandsene 6,3 pct., men hvad er det i Danmark? 2,5 pct., hr. Anker Jørgensen.

Hvis vi ser på renten, har Danmark fra 1982 til i dag fået en halvering.

Og hvis vi ser på underskuddet på statsfinansierne i procent af bruttonationalproduktet, har det været uændret inden for OECD, og det har ændret sig i Danmark fra i 1982 9,3 pct. til nu 2,5 pct.

Hvis endelig vi ser på realvæksten i erhvervsinvesteringerne, så har der inden for

OECD i Europa fra 1982 været en ændring på 3 pct. og en ændring i Danmark på 40 pct.

Hvis ikke man kalder det for fremskridt, er man meget, meget lidt forstående over for udviklingen.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Jeg synes, det var fantastisk at høre hr. Anker Jørgensens indlæg her for lidt siden. Et af hovedpunkterne i hr. Anker Jørgensens anklager mod den nuværende regering og de nuværende regeringspartier var, at regeringen har ført en lønmodtagerfjendsk politik, som er gået ud på at beskære lønmodtagernes realløn og forringe deres situation. Men hvad er kendsgerningen? Kendsgerningen er jo den, at i de sidste 3 år, hr. Anker Jørgensen stod i spidsen for en socialdemokratisk regering, skete der en meget, meget kraftig udhuling, en meget kraftig beskæring af lønmodtagernes realløn. I de tre år, der er gået, siden den nuværende regering trådte til, er det lykkedes bedre at beskytte lønmodtagernes realløn. Faldet i reallønnen har været markant mindre, ja, det har kun været det halve af, hvad der var tale om i de sidste tre år, hr. Anker Jørgensen stod i spidsen for en socialdemokratisk regering, og samtidig er der sket en direkte fremgang i den disponible realindkomst for eksempelvis pensionistgruppen.

Det er altså lykkedes for den nuværende regering at opnå en markant forbedring af Danmarks økonomiske situation på en masse områder, og samtidig er det lykkedes bedre at beskytte reallønnen for lønmodtagerne, end det lykkedes under hr. Anker Jørgensens regering.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Jeg tror, alle godt kan forstå, at oppositionens ledere har behov for at tage afstand fra regeringens samlede politik. Men når hr. Anker Jørgensen går i detaljer på den måde, som han gjorde her for et øjeblik siden, bliver jeg virkelig bekymret.

Nu får vi at vide, at vi for første gang skal lægge ekstra skat på petroleum. Det er rigtigt, at petroleum hidtil meget ofte har været friholdt, når afgifterne steg, men jeg håber, at

[Aase Olesen]

hr. Anker Jørgensen er klar over, at petroleum fortsat vil være billigere end for et år siden, og jeg håber også, at hr. Anker Jørgensen er klar over, at baggrunden for, at petroleum nu får en mindre afgift oveni, er, at der er et stærkt stigende salg af petroleum, fordi folk har benyttet sig af denne lave afgift og derfor blander det med almindelig fyringsolie.

Tror hr. Anker Jørgensen virkelig, at en eventuelt kommende socialdemokratisk regering i al evighed kan holde petroleum fri for afgifter, når alle andre brændselsmidler stiger? Det er dog fuldstændig urealistisk.

Så går jeg ud fra, at hr. Anker Jørgensen ved, at den måde, vi har indrettet reglerne for varnehjælp på, gør, at pensionisterne kan få kompensation for stigende varmeudgifter, hvis de er større end 7 pct. af grundbeløbet af deres pension, og at kommunernes rådighedsbeløb ikke udnyttes fuldt ud. Der vil altså være udmærket mulighed for at kompensere for eventuelt stigende varmeudgifter.

Og endelig – og det er næsten noget af det, der ryster mig mest – hører jeg, at man ikke må røre ved giftskatterne af hensyn til de svage stillede. Det er ikke ret lang tid siden, socialdemokratiet og det radikale venstre i fællesskab fremsatte et forslag om indkøbsring. Hvad har man forestillet sig? Sagen er jo, at hvis vi fastholder de nuværende afgifter, så falder deres relative værdi, fordi de ikke følger med i prisudviklingen. Det var virkelig noget af det sørgeligste, jeg har hørt her i dag, at vi nu ikke engang kan regne med socialdemokraterne i den sag.

(Kort bemærkning).

Anker Jørgensen (S):

Jeg vil gerne igen sige til hr. Bernhard Baunsgaard: mange tak, fordi vi gerne måtte mene nogle ganske bestemte ting. Det, vi mener og giver udtryk for i betænkningen, er: der er sket en stadig større skævdeling i formuedannelsen og i indkomstfordelingen. Prøv lige at holde denne påstand klar, og så svar på, om den ikke er rigtig! Den er rigtig. Indkomstfordeling og formuefordeling er under denne regering blevet meget, meget skæv til trods for gode muligheder for det modsatte på grund af det, jeg kaldte rygvind,

altså de forholdsvist gunstige internationale konjunkturer.

Fru Grethe Fenger Møller læste nærmest op af sit tidligere manuskript, og det synes jeg også er helt i orden. Det, fru Grethe Fenger Møller gjorde, var jo bare at gentage nogle ting uden at svare på det, jeg spurgte om, nemlig om der på betalingsbalancen er en god udvikling. Nej, den er ravruskende farlig og dårlig for landet.

Og udlandsgælden er det andet. Er det noget at blive ved med at hænge sig i, havde jeg nær sagt, at den socialdemokratiske regering ganske rigtig havde en udlandsgæld på 124 mia kr.? Når denne regering har forøget udlandsgælden til 245 mia kr., var det så ikke det, man skulle interessere sig for? Det svarer fru Grethe Fenger Møller ikke på. Fru Grethe Fenger Møller går lige så elegant uden om denne kendsgerning, og det var det, jeg sagde. Jeg beder om, at man lægger mærke til det.

Hvad drejer hele denne politisk-økonomiske øvelse sig om, altså denne pakke? Den drejer sig om det store problem med betalingsbalancen. Ja men så er det da en kendsgerning, at her har vi et problem, som der ikke er nogen grund til for regeringen eller dens ordførere at prale af.

Jeg ville også have sagt noget til hr. Fogh Rasmussen, men jeg bliver nødt til at stoppe nu.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg har to bemærkninger at gøre, dels en om betalingsbalancen, dels en om den skæve formuefordeling og om, at den er blevet skævere under denne regering.

Først om betalingsbalancen: det er korrekt, at der under denne regering ligesom under den forrige er sket en gældsætning til udlandet. Tallene er, så vidt jeg kan huske dem, helt korrekt 124 mia kr., da socialdemokratiet gik af, og 245 mia kr. i dag. Så fortsætter hr. Anker Jørgensen: denne gæld på de 124 mia kr. har intet med betalingsbalancen i dag at gøre. Ved hr. Anker Jørgensen da ikke, at 26 mia kr. af de 28 mia kr., vi havde i underskud sidste år, skyldes gælden, herunder den socialdemokratiske gæld?

Må jeg derefter vende mig til hr. Anker Jørgensens helt korrekte påpegnings af, at der

[Bernhard Baunsgaard]

er sket en skævdeling med hensyn til formuer i dette land. Men hr. Anker Jørgensen stemte jo den anden dag for lovforslag nr. L 113. Hvad står der i det? Pensionskasserne skal for fremtiden ikke have lov til at bygge boliger, de skal derimod gå på børsen og købe aktier. Når et så lille aktiemarked som det danske udsættes for det ekstra pres fra pensionskasserne, så stiger kurserne, og derved bliver formuefordelingen skævere. Jeg kan bare se på, hvad der er sket med en eller anden tilfældig aktie i løbet af den tid, vi har haft denne tvang over for pensionskasserne. Hvem har stemt for det i denne sal? Det har socialdemokratiet og regeringspartierne imod radikale stemmer.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Vi er ved at nærme os afslutningen af de korte bemærkninger. Hr. Fogh Rasmussen for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Jeg er selvfølgelig ked af, at hr. Anker Jørgensen ikke fik tid til at svare på mit spørgsmål om reallønsudviklingen, men jeg fastslår endnu en gang, at det er lykkedes under denne regering bedre at beskytte reallønnen, end tilfældet var under den tidligere, socialdemokratiske regering.

Men så siger hr. Anker Jørgensen nu, at der ikke er nogen grund til at hænge sig i de 124 mia kr. i udlandsgæld, som den tidligere, socialdemokratiske regering efterlod sig. Jo, der er i allerhøjeste grad grund til at hænge sig i det tal, for hele den stigning i udlandsgælden, som er sket, siden den nuværende regering trådte til, skyldes to ting: for det første skyldes den kursopskrivning på den gæld, som den nuværende regering overtog, og for det andet skyldes den renter af den gæld, som den nuværende regering overtog. Hvis ikke der havde været kursopskrivning, og hvis ikke der havde været rentebetaling til udlandet, havde der været balance på betalingsbalancen, og derfor er der i allerhøjeste grad grund til at hæfte sig ved den 124 mia kr.s udlandsgæld, som den tidligere regering efterlod sig.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Man skal høre på meget vrøvl under denne debat fra hr. Fogh Rasmussen og hr. Bernhard Baunsgaard. Hr. Bernhard Baunsgaard overraskede mig ikke, men at hr. Fogh Rasmussen heller ikke forstår det, det overrasker mig.

De 124 mia kr., som ikke bare var opsamlet under socialdemokratiske regeringer, men var opsamlet i hele vor historie, belaster naturligvis betalingsbalancen. I de seneste år havde vi betalingsbalanceproblemer på grund af et meget stort internationalt tilbageslag, og vi havde det på grund af, at vi investerede i fremtiden. Vi investerede bl.a. et milliardbeløb årligt i udbygningen af olieforsyningen i Nordsøen. Disse investeringer virker i dag positivt ind på betalingsbalancen med en betydelig styrke, der langt overstiger den rentetilskrivning, der er fra denne gæld.

Det, der derimod er sket siden 1982, er, at man under et internationalt opsving med en forbedret konkurrenceevne og med foretagne energiinvesteringer har tilladt betalingsbalanceunderskuddet at vokse og vokse år for år, sådan at vi sidste år på trods af alle regeringens profetier om det modsatte nåede rekordtallet 28 mia kr.

(Kort bemærkning).

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg vil gerne sige til hr. Anker Jørgensen, at det er rigtigt, at jeg gentog nogle ting, som jeg havde sagt i mit indlæg under første behandling. Det gjorde jeg, fordi jeg har den opfattelse, at det er fantastisk svært for socialdemokratiet at forstå, at det faktisk er gået godt med beskæftigelsen, med renten, med inflationen osv. i Danmark under den borgerlige regering. Netop fordi det er gået så godt, står vi i en krisesituation, hvor vi har fået et for stort underskud på betalingsbalancen, som er udtryk for, at tingene er gået for godt, at de faktisk er gået for hurtigt, og det problem vil vi selvfølgelig løse.

Når hr. Anker Jørgensen spørger, om det er en god udvikling, at vi har et underskud på betalingsbalancen på 28 mia kr., er svaret selvfølgelig: nej, det må vi gøre noget ved. Men hvis hr. Anker Jørgensen er af samme opfattelse, hvorfor vil socialdemokratiet så ikke medvirke til at gøre noget ved dette underskud på betalingsbalancen?

[Grethe Fenger Møller]

Hvad angår udlandsgælden, har hr. Anker Jørgensen da også ret i, at den er stor, men udlandsgælden er jo ikke større i forhold til bruttonationalproduktet, end den var i 1979, da hr. Anker Jørgensen var statsminister, og hvorfor gjorde hr. Anker Jørgensen så i 1979 ikke noget ved det forhold, således som regeringen gør nu i dag?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Med hensyn til gælden til udlandet har hr. Svend Auken naturligvis indlysende ret i, at det er noget andet med den gæld, man stifter, fordi man vil investere, og det er også helt klart, at disse investeringer begynder at give pote nu. Men tilbage står rigtignok den barske kendsgerning, at den gæld, vi stiftede for at investere, skal forrentes og betales tilbage, og det belaster betalingsbalancen. Det kan man ikke snakke sig fra, og det er det sidste forhold, man glemmer.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Så går vi tilbage til ordførerrækken.

Lenger (VS):

Jeg vil gerne starte med at kommentere hr. Bernhard Baunsgaards udlægning af giftskatterne. Det lød jo næsten, som om hr. Bernhard Baunsgaard mente, at afgifterne på giftskatter var en slags sundhedspolitik. Jeg ved ikke, om det faktisk var det, hr. Bernhard Baunsgaard ønskede at sige, men ellers har han i hvert fald ved andre lejligheder udlagt giftskatter som sundhedspolitik.

Jeg synes, der er nogle ting, der taler imod, at giftskatter kan betragtes på den måde, og det, der taler imod, er bl.a., at erfaringer fra andre forhøjelser af giftskatterne viser, at der måske godt kan ske et kortvarigt fald i forbruget, men bortset fra det kortvarige fald vil forbruget meget hurtigt være konstant igen.

Tilbage står derfor, at vi betragter giftskatter som skattepolitik og ikke som sundhedspolitik. Problemet er her, at som skattepolitik betragtet virker giftskatterne asocialt. Folk forbruger efter ganske kort tid igen det samme, som man altid har gjort. Det er helt andre forhold, der er afgørende for, hvor stort et forbrug man har af de varer, som man

lægger giftskatter på, og derfor vil afgifter på cigaretter, tobak, spiritus osv. virke asocialt.

Bortset fra det synes jeg ikke, der er nogen grund til at gentage, hvad jeg sagde ved første og anden behandling, og derfor vil jeg gøre det relativt kort. Interesserede kan jo slå op i folketingets forhandlinger og læse.

VS siger nej til påskepakken, og det passer os på sin vis fint, at der med det store antal lovforslag, der foreligger, er hele 14 lejligheder til at trykke på knappen, som giver den nydelige røde farve heroppe på afstemningstavl.

Vi mener, at der er behov for en forbrugsindskrænkning af hensyn til betalingsbalancen, men vi vil ikke være med til som foreslået af regeringen at begrænse de svageste gruppers forbrug. Det er bistandsmodtagere, det er pensionister, det er arbejdsløse, det er lavtlønnede og mange andre, som ikke har et stort forbrug, og som dårligt kan indskrænke det, de har, der får regningen for indgrebet her.

Dertil kommer, at vi ikke tror, at indgrebet nytter, for de muligheder, der har været for forbrugsfinansiering ved lånoptagelse f.eks., vil fortsat være til stede, hvilket jo også blev bekræftet af Bendt Hansen i Jyllands-Posten i går. Begrænsningerne i udlån til forbrug er luftige, og indgrebet rører ikke ved den kendsgerning, at Danmark har tabt markedsandele både ude og hjemme. Det er derfor kun en brøkdel af det store beløb på 18 mia kr., som opsuges med indgrebet, der virkelig vil forbedre betalingsbalancen. Derfor betragter vi indgrebet som ren og skær omfordelingspolitik.

Men der er et enkelt problem, som jeg gerne vil rejse her ved denne tredjebehandling. Det gjorde jeg også ved andenbehandlingen, og jeg udbad mig ved den lejlighed statsministerens kommentar, men han var tilsyneladende ude af salen på det tidspunkt. Det drejer sig om de offentligt ansatte, som jo i høj grad har været inde i diskussionen om dette indgreb. Hr. Erhard Jakobsen kom i Børsens Nyhedsmagasinet den 10.-17. marts 1986 med nogle udtalelser om de offentligt ansattes forhold, og dem vil jeg gerne have lov til at citere:

»Vi kan allerede nu på flere områder se alvorlige konsekvenser af, at vi er gået for langt, og det er først og fremmest i vor løntilbageholdenhed over for offentligt ansatte.

[Lenger]

Det er klart min fornemmelse, at der i mange kommuner og måske også på statslige institutioner med rette kan klages over et for ringe offentligt serviceniveau. Kvaliteten er for dårlig, fordi man ikke giver de ansatte en ordentlig løn. Mange steder kan man ikke få kvalificeret arbejdskraft, og efteruddannelsen er for dårlig.«

Sådan siger altså hr. Erhard Jakobsen i Børsens Nyhedsmagasin fra den 10. marts, og det er jo nye toner, i hvert fald i forhold til den politik, som vi har oplevet at regeringen har ført, og derfor ville jeg meget gerne spørge statsministeren, om han er enig med hr. Erhard Jakobsen i, at man er gået for langt med løntilbageholdenheden over for offentligt ansatte, sådan at der er problemer med at få kvalificeret arbejdskraft og få en god efteruddannelse, og i givet fald: hvad vil regeringen gøre ved det? Jeg synes, det kunne være rart, hvis vi ved denne tredjebehandling kunne få statsministerens svar på det spørgsmål. Så kan vi jo også blive fri for at tage det op igen, f.eks. i en onsdagsspørgetid om et par uger. Jeg synes lige så godt, vi kunne få det problem klaret i dag.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Det var til hr. Lengers bemærkninger om, hvad natur giftskatterne har.

Der skal ikke være nogen som helt tvivl om, at det radikale venstre betragter afgifter på tobak, øl, vin og spiritus som primært sundhedspolitiske. Så kan man hævde, som man kan læse af forskellige statistikker, at virkningen på forbruget er midlertidig. Det er den nok kun, når man ser meget isoleret på enkelte indgreb over for disse afgifter. Hvis man vil lytte til, hvad verdenssundhedsorganisationen siger, er der slet ikke nogen tvivl om, at der er en sammenhæng mellem et lands totalforbrug og prisen pr. liter alkohol, og det kan man i øvrigt også læse ud af den rapport, indenrigsministeriet har lavet om alkoholens samfundsøkonomiske virkninger.

Derfor er der slet ikke nogen tvivl om, at hvis vi ikke gør noget ved afgifterne, stiger forbruget, fordi priserne falder. Det er jo det, der sker, når man har punktafgifter, som ikke reguleres. Der er en nøje sammenhæng mellem disse faldende priser og det stigende

forbrug, og det er en illusion at tro, at forbruget er stagnerende, som mange vil sige. Man skal nemlig til det officielle afgiftsbelagte forbrug lægge – i dag regner man med op mod 15 pct. ekstra, som importeres uden om det afgiftsbelagte forbrug, så vi har et stigende forbrug i Danmark i nøje sammenhæng med de faldende priser.

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg vil gerne begynde mit indlæg med et par kommentarer til det, hr. Anker Jørgensen sagde for et øjeblik siden, da han prøvede at dokumentere, at alt skulle være gået tilbage under den nuværende regering.

Hvordan er de faktiske kendsgerninger? De er, at under regeringen Anker Jørgensen steg og steg arbejdsløsheden, og den indenlandske gæld steg og steg. Inden hr. Anker Jørgensen trådte tilbage, var gælden ved at blive 80 mia kr. for et enkelt år, og også gælden på betalingsbalancen steg og steg. Der var skævhed på tre områder: vedrørende beskæftigelsen, vedrørende den indenlandske gæld og vedrørende betalingsbalancen.

Hvordan er situationen nu? Jo, på to af disse tre områder er udviklingen virkelig vendt. Der er betydelig flere i arbejde i dag end for 3½ år siden, og arbejdsløsheden er begyndt at dale. Og hvad den indenlandske gæld angår, er der virkelig sket en dramatisk ændring til det bedre.

Nu står vi med et tredje problem, hvor udviklingen endnu ikke er forløbet så glædeligt som på de to andre områder. Det er, hvad betalingsbalancen angår. Vi kommer ikke uden om, hvad der også er blevet understreget heroppefra flere gange, at vi slider med fortidens synder i form af store rentebyrder, og det er klart, at det skal ændres. Vi kommer ikke uden om, at vi i løbet af det sidste års tid har oplevet et stigende forbrug. Hvad er årsagen til det? Der er flere årsager, og et par af dem skal jeg nævne.

Den ene er, at de faldende energipriser skaber øget købekraft herhjemme, og vi må også konstatere et stigende privatforbrug grundet gældsstiftelse. Som jeg også har understreget en gang tidligere, har vi ikke magtet at få forklaret følgerne af skattereformen, at det ikke længere kan betale sig på samme måde som før at stifte gæld til privat forbrug. Det må vi blive bedre til, så vi får en

[Kofod-Svendsen]

ændring hos den enkelte, så man sparer op, før man køber privatgoder, fremfor først at låne penge og så langsomt afdrage.

På grund af faldende energipriser og på grund af, at der har været en stigende låntagning, må vi konstatere et øget forbrug, som igen har fået uheldige følger for betalingsbalancen; derfor må der gøres noget. Det er baggrunden for påskepakken.

Hvad skal den så indeholde? Hvad med en stor momsforhøjelse? Det har vi fra kristeligt folkepartis side afvist, og vi er tilfredse med, at resultatet er blevet, at der slet ikke er nogen momsforhøjelse.

Hvad indeholder pakken så af positivt? For det første en klækkelig stigning af giftskatterne. Det har vi altid været tilhængere af, og jeg kan sige til VS' ordfører: også af sundhedspolitiske årsager. Det er ikke noget nyt, jeg siger her. Det har jeg sagt og skrevet mange gange. Så vi er glade for, at der virkelig sker en forhøjelse af giftskatterne.

For det andet indeholder pakken nogle luksusafgifter. Videomaskiner og en række andre ting bliver der lagt øgede afgifter på. Det er vi positive over for.

Det tredje er, at der sker en begrænsning af mulighederne for lån til privat forbrug.

Det fjerde er, at man satses på at neutralisere den købekraft, der er blevet frigjort, fordi energipriserne har været dalende. Der har været mange tal i cirkulation vedrørende de nye energipriser. Man har jongleret lidt med måned, dato, årstal osv. Jeg står her med de nyeste opgørelser fra skatteministeriet af 20. marts 1986. Hvad siger disse tal? Jeg nævner fire forskellige energikilder.

Tager vi benzin og sammenligner forbrugerprisen medio marts 1985 med den beregnede forbrugerpris efter afgiftsforhøjelsen, efter fuldt gennemslag af olieprisfaldet, ser vi, at der vil ske en lille stigning i benzinprisen. Opgjort for 98 oktan benzin: en stigning fra 6 kr. 42 øre til 6 kr. 58 øre. Ser vi på petroleum, konstaterer vi, at der vil være tale om væsentlig lavere udgifter. Prisen medio marts 1985 for 1000 l: 3.825 kr. Efter vedtagelsen af påskepakken: 3.183 kr.

For fyringsolie vil der være tale om en lidt lavere pris efter påskepakkens vedtagelse sammenholdt med, hvad prisen var medio marts 1985. Da var den nemlig 3.980 kr., og nu skulle den blive 3.939 kr. Stort set det samme med en svagt faldende tendens. En-

delig er der, hvad fuelolie angår, sket et fald fra 3.641 kr. i marts 1985 til 2.875 kr. efter vedtagelsen af påskepakken.

Der sker altså en stigning i prisen på benzinen, men på flere områder er der tale om et fald.

Ud fra disse tal er det klart, at nøjes man ikke med at pille en enkelt energikilde ud, men sammenholder de forskellige, vil der være tale om en prismæssig status quo, og dermed er der dækning for at sige, at det prisfald, vi har oplevet, neutraliseres. I stedet for araberlandene eller de lande, der vil have fordel af det, bliver det den danske statskasse, der nu får øgede indtægter, mens forbrugeren totalt set kommer til at betale det samme.

Flere har sagt, at vi oplever et reallønsfald. Jeg står her med en redegørelse for løn, priser, beskæftigelse og arbejdsløshed gennem en otte års periode, og hvad siger tallene? De sidste år, vi havde regeringen Anker Jørgensen, da skete der virkelig et fald i reallønnen. I 1980 var det 4½ pct. og i 1981 4,4 pct. Hvordan vil udviklingen blive i 1986? En lille reallønsstigning, til trods for at denne påskepakke bliver vedtaget; men netop fordi der er tale om en neutralisering eller et fald i energipriserne, vil der stadig være tale om en lille stigning i den disponible realloen.

Vurderer man det hele, må vi sige, at der ikke sker en indskrænkning af forbrugsmulighederne, men der træffes en beslutning for at hindre, at vi får en for skæv udvikling i betalingsbalancen. Der bliver mulighed for totalt set at videreføre den økonomiske genopretningspolitik. Det vil kristeligt folkeparti medvirke til.

Dohrmann (FP):

Når man lytter til ordføreren for kristeligt folkeparti, er det lige før, vi skal omdøbe pakken til påsegaven. Hr. Kofod-Svendsen fremstillede det jo næsten, som om man nu forærer befolkningen noget.

Må jeg blot lige gøre opmærksom på en enkelt ting vedrørende fyringsolien, som den samme ordfører var inde på. Den stiger med godt 1.100 kr. pr. 1.000 l, og uanset hvor mange lange søforklaringer, man kommer med, er det altså det beløb, forbrugerne skal betale mere for at få 1.000 l fyringsolie.

[Dohrmann]

Ellers må det nok siges, at det er ret begrænset, hvad der er kommet frem af nyt her ved tredjebehandlingen af påskepakken. Der er i hvert fald ikke kommet noget godt frem.

Det, der kan undre en lille smule, er den store diskussion, der finder sted mellem socialdemokratiet og regeringspartierne. Sandheden om denne pakke er, at det er en traditionel socialistisk afgiftsbuket, og derfor burde hr. Svend Auken være gået herop og sagt til regeringspartierne: velkommen i de socialistiske rækker. Det er reelt det, der er tale om.

Hvis regeringspartierne blot havde brugt det halve af den energi, de har brugt på denne påskepakke, til at finde nogle besparelser inden for den offentlige sektor, ville de så let som ingenting kunne have gjort det. Det beløb, man her taler om, provenuet på 10,5 mia kr., kunne man i løbet af nogle ganske få timer have fundet i besparelser på de offentlige udgifter, men regeringen har fredet de offentlige udgifter. Det er næsten ved at være sådan, at det hører til dårlig tone i regeringskredse, hvis nogen snakker om offentlige besparelser. Derfor er man altså slået ind på den socialdemokratiske linje, den socialistiske vej: at komme med disse traditionsbundne afgiftspakker.

Der skal ikke herske tvivl om, at fremskridtspartiet stemmer imod hele påskepakken. Vi mener, den er skadelig og fantasiløs, og den er et dybt knæfald for tidligere fiaskoer.

Alle kan se, at forbruget er for stort, men hvorfor er det altid privatforbruget? Hver eneste gang man taler om forbrug – og det er også en venlig hilsen til det radikale venstre – tænker man på det private forbrug. Privatforbrug og offentligt forbrug virker på nøjagtig samme måde, og hvis man derfor havde sparet 10 mia kr. af de mange meningsløse offentlige udgifter, der findes, hvor man smider rundt med skatteborgernes penge, ville det have virket på akkurat samme måde, også med hensyn til betalingsbalanceunderskuddet. Men det vil man ikke; man farer ud. Folk, der har sparet på energien, folk, der har været løntilbageholdende og ikke lavet de store genvordigheder ud af indgrebet, også dem i overenskomstene for ikke så længe siden, straffer man nu ved at give dem et ordentligt dask oven i hovedet: 10,5 mia kr. Det er en dårlig politik.

Jeg spurgte regeringen, da vi behandlede julepakken, om den mente, at det var tilstrækkeligt med julepakken, eller om vi kunne forvente andre ting. Svaret var lidt svævende, men det gik i hvert tilfælde i retning af, at det måtte vi da ikke håbe.

Nu ligger den næste buket så på bordet, og derfor vil jeg godt gentage det spørgsmål, jeg stillede kort tid før jul: kan regeringen nu få det til at hænge sammen, når den får de 10,5 mia kr. i kassen, eller er der flere ting under opsejling? Jeg spørger bl.a., fordi hr. Bernhard Baunsgaard – nu skal vi lige tænke på, at det jo trods alt er det radikale venstre, som styrer land og rige – i dag udtaler til Jyllands-Posten, at det radikale venstre er parat til nye indgreb. Er det noget, der er drøftet mellem det radikale venstre og regeringen? Er man allerede ved at lægge op til den næste afgiftsbuket? Hvad er det for planer, man har? Og har man i det hele taget styr på noget som helst vedrørende økonomien? Det virker, som om det hele flyder, og at man som sagt har høvet det gamle socialdemokratiske partiprogram frem og omskrevet det til lovforslag og så fremsat dem her i folketinget.

Vi mener, at den ting i pakken, som hedder de store prisforhøjelser på benzin, er fuldstændig urimelig. Det er rigtigt, som det er blevet sagt under andenbehandlingen, at folk, der har langt til arbejde, folk, der har skifteholdsarbejde, altså de, der nødvendigvis må have deres egen bil, bliver straffet urimelig hårdt. Konsekvensen vil naturligvis være, at de, der har langt at køre for at få et job, de må konstatere, at det mange gange vil være forbundet med udgifter. Det er langt bedre at blive liggende hjemme på sofaen i nogle situationer. Det er blot et enkelt eksempel på, hvor uheldig og uigennemtænkt og hvor uretfærdig denne afgiftsbuket kommer til at virke.

Jeg håber virkelig, mange folketingsmedlemmer havde mulighed for at se i går aftes, hvorledes denne påskepakke, de forhøjede afgifter, vil virke på den skæve grænsehandel. Det er simpelt hen en katastrofe, at man ikke har ofret det langt, langt større opmærksomhed her i folketinget. For ikke så mange år tilbage var grænsehandel noget, der foregik nede omkring grænsen. I dag er det ved at være et nationalt problem: det halve af Jylland, hele Fyn, store dele af Sjælland –

[Dohrmann]

dér rejser man godt nok den anden vej – rejser selvfølgelig ud og køber deres varer, selv dagligvarer, i udlandet, fordi de kan spare måske 200–300 kr. om ugen. Hvis man skal betale 200–300 kr. mere for varer, skal man ud og tjene 500 kr., for skatteministeren skal jo først have sin indkomstskat. Derfor er det virkelig et problem.

Når regeringen taler om et provenu på 10,5 mia kr., tror jeg ikke en pind på det, for jeg tror, over halvdelen vil forsvinde den vej ud af landet.

Jeg synes oprigtigt talt, at nogle af de folketingsmedlemmer, der er valgt på Fyn eller i det sydlige Jylland, burde overveje det her meget nøje. Bare der var to eller bare en enkelt, der stemte imod, var det nok, så slap vi for det. Det kan da ikke være meningen, at den sidste rest af optimisme skal findes hos de handlende i Flensborg. Det bliver konsekvensen af det her.

Det er skadeligt, det er uigennemtænkt, det er uretfærdigt, og vi stemmer som sagt imod hele pakken.

Men jeg vil gerne have svar på, om regeringen mener, at den nu kan køre igennem uden at komme med nye indgreb. Jeg synes, det er alarmerende, at det radikale venstre allerede i dag, inden denne skadelige afgiftsbuket er vedtaget, begynder at tale om næste indgreb. Vi er parate, siger de radikale. Lad mig sige det straks: vi andre er også parate til at stemme imod.

(Kort bemærkning).

Svend Åge Petersen (KF):

Det er meget effektivt, når vi her skal høre, hvordan man tager sig af grænsehandelsproblematikken i hvert fald i fremskridtspartiet. Nu kunne det jo godt være, der var nogle, der diskuterede grænsehandelsproblematikken i andre fora end her i det store. Det kunne godt være, der var medlemmer af regeringspartierne, der har drøftet dette meget intenst med vores skatte- og afgiftsminister. Det er ikke givet, at hr. Dohrmann får det med. Det kunne være, der var andre, der var interesserede i problemerne, hr. Dohrmann.

Lad os få et konstruktivt forslag for en gangs skyld. Kunne vi ikke få at vide, om hr. Dohrmann mener, at vi skal indrette vores lands lovgivning på en sådan måde, at vi

skal have særlige undtagelser for de mennesker, der bor i Sønderjylland? Jeg ville selvfølgelig synes, det var helt fint i dette tilfælde, i andre tilfælde måske knap så meget. Skulle vi lave lovene sådan, hr. Dohrmann? Lad os få et konstruktivt forslag.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Det bedste forslag, jeg kan give hr. Svend Åge Petersen, er, at han stemmer imod denne afgiftsbuket. Så er der ikke de store problemer. O.k., der eksisterer en grænseoverskridende handel, den har været der i mange år, men det, man gør med denne afgiftspakke, er, at den bliver fuldstændig uoverskuelig.

Jeg skal blot komme med den kommentar til hr. Svend Åge Petersen, at det da er godt, at han har, sådan må jeg opfatte det, gjort sine synspunkter gældende i den konservative gruppe. Det har bare ikke virket, det må jeg beklage. Man kunne somme tider godt få det indtryk, at mange af regeringspartierne menige medlemmer ikke har den helt store indflydelse på de ting, der bliver besluttet.

Maisted (FD):

Med hensyn til grænsehandelen må man lade statsministeren, at han ikke lader sig påvirke af, at han er sønderjyde.

Jeg håber, at den skattefejltagelse, regeringen gennemfører, hurtigt vil blive afløst af en mere dynamisk erhvervs politik, således at vi får vasket denne sorte plet på regeringens politik af.

Det kan ikke nytte, som hr. Dohrmann siger, at man stemmer imod, for her har vi netop problemet med fremskridtspartiet, nemlig at det ikke er parlamentarisk dueligt. Det store problem ligger i, at i det øjeblik det væltede denne regering og vi fik et folketingsvalg, fik vi valgt en rød regering, der har den diametralt modsatte opfattelse af den politik, der skal føres, af fremskridtspartiets. Det, der er afgørende i en sådan sag, er, at man ikke opnår noget bedre ved at vælte denne pakke og foranledige, at der bliver udskrevet folketingsvalg.

Hvis det lå sådan, at man ved at fremtvinge et folketingsvalg kunne få 100.000 stemmer mere, der kunne styrke en borgerlig regering, der ikke var afhængig af det radikale venstre, så var der logik i en sådan handling,

[Maisted]

men det er der ikke på det grundlag, der er i dag.

Jeg synes, at socialdemokratiet totalt undervurderer befolkningens dømmekraft. Hvad er det, vi oplever med hensyn til afgiften på fyringsolie? Det er, at socialdemokratiet har gennemført et skatteyderfinansieret gasprojekt, hvor alle, der bruger fyringsolie, skal betale for denne økonomiske skandale. Man er ganske enkelt nødt til at hæve afgiften på fyringsolie, så man finder den nødvendige kapital til at finansiere gasprojektet, altså fuldstændig analogt med, at nu skal vi altså betale til naboens børn, og de, der bruger fyringsolie, skal betale til naboens gasforbrug. Det er dér, vi står, og derfor er det helt stensikkert, at hvis socialdemokratiet havde haft magt, så ville de gennemføre en afgiftspakke, der præcis ligner den, vi står over for i dag.

Fremskridtspartiet kom i går med den bemærkning, at jeg var købt, fordi de frie demokraters landsformand var blevet medlem af radiatorådet for en ny periode. Den er faktisk meget morsom, for hr. Dohrmann har selv været med til at underskrive forhandlingsprotokollatet for den gruppe, der har valgt vores landsformand til radiatorrådsmedlem. Han har i hvert fald ikke nægtet at underskrive på, at vi fik den post. Det viser lødigheden i deres argumenter.

Jeg forstår godt socialdemokratiets harme over, at de ikke har kunnet få et lovforslag til behandling her i folketinget. Det mener jeg er en forkert handling. Uanset hvor tåbeligt et lovforslag er, eller hvilken type forslag et parti ønsker at få behandlet her i folketinget, så er det et mindretals ret at få en sådan sag behandlet. Derfor håber jeg, at socialdemokratiet vil støtte de frie demokrater, der har et beslutningsforslag om dagpengeskandalen liggende i udvalget for forretningsordenen, sådan at det kommer til anden og sidste behandling i denne samling. Jeg går ud fra, at det er en selvfølge, at socialdemokratiet sørger for, at det beslutningsforslag kommer til anden og sidste behandling.

Denne pakke er altså ikke et spørgsmål om skatter og afgifter for mit vedkommende. Det er et spørgsmål om at fastnagle den borgerlige regering og det radikale venstre til det økonomiske ansvar, de har. Det er ikke et spørgsmål om, at jeg synes, det er en genial idé at hæve den samlede skatteprocent, og at

det belaster befolkningen. Nej, tværtimod vil jeg ønske, at de vil gennemføre en anden politik. Men alternativet er, at det at fremkalde et folketingsvalg ganske indlysende vil føre til, at vi får et rødt kabinet, hvor rædslerne er til at genkende fra tidligere tider.

Derfor er det parlamentarisk det eneste rigtige for en politiker, der er af borgerlig observans og ønsker at presse en borgerlig regering til at føre en erhvervsvenlig og fornuftig politik, så der kommer balance mellem forbrug og produktion, at nagle den til sit ansvar, for selvfølgelig vil den også se fremad og sørge for, at der bliver ændret på denne politik. Men målet burde være for et parlamentarisk dueligt parti at få tilstrækkelig mange stemmer til at styrke en borgerlig regering, således at den var uafhængig af det radikale venstre, som gang på gang har ført en politik, der minder svært om det, vi kan vente fra socialdemokratiets side.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Vi ved, at hr. Maisted om et øjeblik stemmer ja til skatteforhøjelser på 10,5 mia kr. At hr. Maisted er valgt på lige præcis det modsatte, skal jeg ikke børe i nu. Det er fuldstændig hr. Maisteds egen afgørelse. Jeg synes blot, der er to ting, hr. Maisted bør vide – eller hvor han bør vejledes eller rettes, om man nu vil.

Hr. Maisted taler om at vælte regeringen på påskepakken. Jeg ville gerne se den statsminister, der udskriver et valg på en sådan afgiftsbuket. Det kunne være helt sjovt at prøve engang. Jeg tror, at hr. Maisted og statsministeren kunne få at vide, at uanset hvor stort et mindretal regeringen kom i på en sådan pakke, så ville der i hvert fald ikke blive udskrevet valg, for pakken ville naturligvis aldrig komme til afstemning.

Der er et andet punkt, hvor hr. Maisted tager afgørende fejl, og det er, når han siger, at han stemmer for denne pakke, fordi han ikke ønsker, at vi skal få et folketingsvalg og en socialdemokratisk ledet regering. Det er helt forkert, for det, hr. Maisted kunne gøre med det afgørende mandat, han sidder på, var nemlig at presse regeringen til at få gennemført nogle offentlige besparelser i stedet for.

[Dohrmann]

Derfor, når hr. Maisted, når vi kommer til afstemning, stemmer for disse afgiftsforhøjelser uden at have forsøgt at få noget som helst igennem over for de overflødige udgifter, som jeg i øvrigt tror hr. Maisted er enig i at man roligt kunne skære en hel masse væk af, så er hr. Maisted med til at give regeringen blod på tanden, således at den formentlig i løbet af et par måneder eller tre eller lige efter sommerferien, hvad ved jeg, kommer med en ny afgiftsbuket. Hr. Maisted skal bare vide, at hver eneste gang han stemmer for den slags forslag, så stemmer han for, at skatteplyndringen bliver forøget.

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Jeg tror, hr. Dohrmann overvurderer min styrke med ét mandat og med en beskeden tilslutning til et nyt parti, som bygger på det frie valg og bygger på den frie markedsmechanisme, præcis som han undervurderer fremskridtspartiets situation, som heller ikke har vælgeropbakning bag sine tanker. Det er derfor, det vil være en katastrofal handling.

Det, de frie demokrater og fremskridtspartiet burde have som fælles interesse, var at opbygge et vælgergrundlag, sådan at vi får et folketingsvalg, der kunne styrke den del af politikken, der bygger på det frie valg og på de frie markeds kræfter og helst med en sådan styrke, at det radikale venstre ingen indflydelse fik ved dannelsen af den næste borgerlige regering. Det er en kendsgerning, at denne mindretalsregering overhovedet ikke kan bevæge sig, fordi dens parlamentariske grundlag bygger på det radikale venstre.

Dér, hvor vi gjorde fejlen – det har jeg sagt til hudløshed – var i december 1983, da fremskridtspartiets ganske få medlemmer, men tilstrækkeligt med fire, ødelagde muligheden for at fastholde en udvikling for det frie valg og for den frie markedsøkonomi, men derimod opførte sig parlamentarisk komplet tåbeligt. Ingen regering af borgerlig observans kan regne med fremskridtspartiet som parlamentarisk gruppe, fordi den kan være helt stensikker på, at de eneste, der har glæde af det, er den røde del her i salen, og at partiet til hver en tid vil vælte en borgerlig regering og derfor for evigt skaber grundlag for et rødt styre i dette land.

Stavad (S):

Jeg har et enkelt spørgsmål til finansministeren, som jeg vil bede finansministeren tage med, når han om lidt kommer herop og svarer.

Vi har jo en sats for kørsel i egen bil i arbejdsgevers tjeneste. Det har ikke mindst betydning for et meget stort antal offentligt ansatte, som for at kunne udføre deres arbejde skal have en bil, og som får dækket kørselsudgifterne efter en fast takst, der for øjeblikket er 1 kr. 82 øre pr. km. Det vedrører nogle titusinde mennesker. Den sats på 1 kr. 82 øre, vi har i dag, har ikke været reguleret siden 1983. Vi har en takst mere, nemlig for kørsel mellem hjem og arbejdsplads, som er på 1 kr. 10 øre pr. km. Den har været reguleret i mellemtiden.

Derfor vil jeg godt spørge finansministeren – hvis han har tid til at være opmærksom et lille øjeblik, det har finansministeren, tak – om han vil foranledige, at der bliver optaget forhandlinger imellem organisationerne og lønnings- og pensionsdepartementet, som fastsætter disse takster, så at man i fællesskab finder ud af, hvad taksten skal være på grundlag af de nye priser. Efter den reguleringsaftale, der er indgået mellem regeringen og det radikale venstre, må vi jo regne med forholdsvis stabile priser. Vi ved, at der også er sket stigninger i andre faste omkostninger, bl.a. i forsikringer og i prisen på biler.

Derfor er det helt uomgængeligt, at den takst på 1 kr. 82 øre – under forudsætning af, at den var rigtig i 1983 – bliver forhøjet, bliver reguleret. Jeg skal ikke bede ministeren om her i dag at give et tilsagn om, hvad taksten skal være, kun spørge, om ikke ministeren vil give tilsagn om, at lønnings- og pensionsdepartementet tager den op til forhandling på grundlag af det, der nu er sket.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Jeg kan sige til hr. Stavad, at jeg ikke har nogen planer om at indlede forhandlinger herom. Det er korrekt som understreget af hr. Stavad, at det er et forhandlingsspørgsmål, men de afgiftsforhøjelser, som finder sted her, har alene til formål at neutralisere det prisfald, vi har været vidne til igennem de senere måneder. Derfor giver det ikke ændrede vilkår for kørselsudgifterne, at vi gennemfører denne afgiftsforhøjelse.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Vil det sige, at finansministeren påstår, at energipriserne i marts 1985 svarer til energipriserne i 1983 – jeg har desværre ikke den nøjagtige dato for fastsættelsen? Jeg er fuldstændig sikker på, at der var nogle væsentlig lavere energipriser i 1983; jeg er fuldstændig sikker på, at også forsikringspræmierne var væsentlig lavere i 1983, og alle ved, at bilerens pris var væsentlig lavere i 1983.

Nu har vi hørt så mange smukke bemærkninger om hensynet til de offentligt ansatte, også fra den konservative ordfører. Hvis ikke vi får dette reguleret, så betyder det, at man skal have penge med hjemmefra, hver gang man skal køre i statens tjeneste, i kommunens tjeneste i egen bil. Det eneste, jeg har bedt finansministeren om, er at undersøge og optage forhandlinger om, hvad den nye sats skal være. Det må der kunne laves nogle objektive beregninger af over samme læst som tidligere, og det mener jeg må være et til-sagn, finansministeren risikofrit kan give. Hvis finansministeren har ret i, at der ikke er noget grundlag for at få taksten forhøjet, så må finansministeren dokumentere det. Men er der grundlag for en forhøjelse – det er jeg sikker på at der er – så må det vel også være rimeligt ud fra finansministerens egne forudsætninger, at der foretages en regulering.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Det er korrekt, som hr. Stavad siger, at der ikke har været foretaget en regulering siden 1983. Men jeg bliver nødsaget til at gøre opmærksom på, at i forbindelse med overenskomstforhandlingerne i 1985 blev det ikke rejst som noget ønske at få disse takster sat i vejret.

Det, jeg argumenterer ud fra, er alene en sammenligning med det niveau, der var gældende i marts 1985, da overenskomstloven blev gennemført i folketinget. Hr. Stavad kender jo tallene fra skatte- og afgiftsudvalget bedre end nogen andre. Der er en beskedent stigning i benzinpriserne sammenlignet med marts 1985. Til gengæld blev der allerede i forbindelse med julepakken gennemført en særlig afgiftslettelse for den blyfri benzin med det resultat, at man herigennem i realiteten får en lavere benzinpris end de 6 kr. 58 øre pr. l. Derfor er der ikke for mig at se i

forbindelse med den såkaldte påskepakke noget grundlag for at ændre taksterne.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg mener ikke, man kan sige, at jeg hører til dem, der er slemme til at overrende folketingets talerstol. Jeg tror nok, jeg tør hævde, at der er en del tilbage af min kvota, men der er nogle særlige grunde til, at jeg føler trang til i dag at gøre status.

Alt tyder på, at den såkaldte påskepakke vil blive vedtaget. Så siger oppositionen naturligvis, som vi har hørt det så ofte før, at det er igen et vidnesbyrd om, at regeringens økonomiske politik er slået fejl. Hvor tit har vi ikke hørt hr. Anker Jørgensen og hr. Svend Auken anvende den påstand? Det virker næsten som, hvad er det, det gamle ord siger: »Som hængt mand, der taler om rebet i egen bolig.«

Vi kommer ikke uden om, at i de ti år fra 1972 til 1982 havde vi næsten hele tiden regeringer under socialdemokratisk ledelse. I løbet af de ti år steg beskæftigelsen her i landet med ca. 118.000, og det ville være grov underdrivelse at sige, at stigningen fortrinsvis skete i den offentlige sektor. Beskæftigelsen steg nemlig i denne 10 års periode med 264.000 mennesker, men samtidig mistede vi 146.000 arbejdspladser i erhvervslivet. Det var et helt afgørende træk i den danske samfundsudvikling igennem denne 10 års periode. Altså det erhvervsliv, vi skal leve af, nedlagde i gennemsnit ca. 15.000 arbejdspladser om året.

Så kan man naturligvis sige – det repeterer hr. Svend Auken uafledigt – at det skyldes den internationale krise. Man kan også sige det på en anden måde: det er naturligvis en overordentlig uheldig kombination, når et land oplever en svag konjunktur, samtidig med at landet har en svag regering.

Hvis jeg må sammenholde med de sidste tre år, hvor firkloverregeringens politik har virket, er det da i alt fald en kendsgerning, at vi har fået skabt godt og vel 150.000 nye arbejdspladser, vel at mærke næsten alle sammen i den private sektor. Det mener jeg vi kan fremhæve, fordi det betyder en afgørende vending i vores arbejdsløshedssituation.

Det er slet ikke godt nok endnu, men det går klart den rigtige vej, og det hænger sammen med vores hjemlige politik. I de ti år fra

[Statsministeren]

1972 til 1982 steg arbejdsløsheden med 230.000, og i de tre sidste år – ja, ja, for flot er det ikke, og der er et stykke vej endnu, men vi har dog oplevet, at arbejdsløsheden er faldet med ca. 60.000, og vi mener bestemt, at vi tilrettelægger en politik, som kan fortsætte med sådanne resultater i den kommende tid, for der er jo kommet gang i oprettelsen af nye arbejdspladser og i effektiviseringen af de gamle.

Somme tider kan vi undre os over, at de meget kraftige investeringer fra de sidste par år ikke er slået helt igennem i form af forbedret produktivitet, men det må jo komme. I 1982 var de samlede bruttoinvesteringer mere end 20 pct. lavere, end de var i 1972. Fra 1982 til 1985 er investeringerne steget meget kraftigt, ca. 35 pct. målt i faste priser. Det har kun været muligt i kraft af den politik, som er tilrettelagt af regeringen og folketingsflertal.

Der er også kommet gang i industriproduktionen. Mængdemæssigt er den i de tre år fra 1982 til 1985 steget mere, end den gjorde i de ti år fra 1972 til 1982. Jeg synes, det er særlig værdifuldt, at industriens vækst er blevet mere eksportorienteret, for det er den. Fra 1975 til 1982 gik 41 pct. af stigningen i industriens omsætning til eksport. I de sidste tre år er den procentsats heldigvis vokset til 53.

Jeg skal ikke benægte, at de internationale vinde har været lidt mildere i den allersidste tid, men når der er sket en så markant drejning i udviklingen – den er ikke kommet på samme måde i alle de andre lande, vi konkurrerer med – skyldes det først og fremmest, at vi har kunnet og turdet føre en politik herhjemme, som gav danske arbejdspladser bedre vilkår.

Jeg synes, oppositionen har prøvet at skabe det indtryk, at tingene er kommet til os udefra som gyldne gaver på alle leder og kanter. Det er ikke holdbart.

Hvis vi tager dollarkursen, og hvis vi tager energipriserne, skal man ikke glemme, at da den nuværende regering overtog opgaverne i 1982, var den gennemsnitlige dollarkurs 8 kr. 35 øre. I 1984 var dollaren nået op på 10 kr. 36 øre, i 1985 endnu højere, 10 kr. 60 øre. Først i 1986 er dollarkursen kommet på højde med det, den var, da regeringen trådte til i 1982. Igennem det meste af perioden, de 3½ år, har regeringen og dansk økonomi været

skarpt belastet af en usædvanlig høj dollarkurs, og på samme måde naturligtvis med priserne på importeret råolie. I 1980 1.355 kr., i 1983 2.035 kr., i 1985 2.199 kr. Sådant har prisudviklingen været. Det er først på det sidste, vi begynder at mærke en lettelse i kraft af et internationalt prisfald.

Det, der har været helt afgørende for de positive resultater, vi kan notere, er, at vi i den hjemlige politik har fået bremserne slået i for inflationen og dermed for en fortsat forringelse af vore arbejdspladseres konkurrenceevne.

Hvis vi bruger forbrugerprisindeksen som målestok, havde vi i de ti år før regeringskiftet en gennemsnitlig årlig inflation på 10–11 pct. Det ved enhver. Gennem de sidste tre år har den været på 4,7 pct., og i 1985 – da begyndte det rigtig at komme – fik vi inflationen ned på ca. 2,8 pct. Det betyder noget, og det hænger i høj grad sammen med, at regeringen har tilrettelagt en fast kronopolitik inden for EMS'en. Det gør en afgørende forskel i forhold til det foregående tiår, hvor f.eks. D-marken steg fra 2 kr. 17 øre til 3 kr. 53 øre, en nedskæring af kronens værdi med ca. 40 pct.

Det har igen været baggrunden for, at stigningen i renten fra ca. 11 pct. i 1972 til 21–22 pct. ved regeringsskiftet nu fuldt ud er blevet redresseret.

Lad mig endelig pege på udviklingen i statsfinanserne. I begyndelsen af 1970'erne var der et lille overskud på statens drifts- og anlægsbudget. I 1982 var der et underskud – det tør siges – på 48 mia kr., og for 1983 arvede vi et budget, som ville give et underskud på ikke mindre end 80 mia kr. Det er nu vendt.

Man kan altså ikke påstå, at tingene er slået fejl for os på de afgørende områder. Men for oppositionen tæller alt dette slet, slet ikke, for, siger man, vi har i 1985 – og det er sandt – fået et underskud, man kan måske sige et rekordstort underskud. Det er i og for sig ikke det største, vi har haft, når man vel at mærke husker på udviklingen i bruttonationalproduktet eller udviklingen i eksporten. Men det underskud er alt, alt for højt. Det fremhæver ingen mere end vi selv. Det er altså det ene afgørende punkt, hvor vi endnu ikke har nået det ønskede resultat.

Det minder mig næsten om H. C. Andersens »Gartneren og Herskabet«: lige meget

[Statsministeren]

hvor gode produkter gartneren mødte op med, fik han aldrig nogen ros, for han blev hver gang mindet om det år, da ræddikerne slog fejl.

Det siger jeg ikke for at bagatellisere betalingsbalanceproblemet. Det er bestemt en alvorlig sag, at vi i 1985 har haft et underskud på 28 mia kr., og vi må føje til, at de seneste måneders handelstal endnu ikke har vist tegn på forbedring. Det kan selvfølgelig ikke fortsætte.

Nu skal vi prøve at holde rede på, hvorfor det er gået sådan. Hr. Anker Jørgensen siger i debatten her i dag, og hr. Svend Auken har sagt det samme ofte, at vi ikke kan påberåbe os, at renterne af den gæld, der var skabt i socialdemokratiske regeringers tid, har noget at gøre med eller i hvert fald noget afgørende at gøre med det nuværende underskuds højde, for, siger man, nu må det da være firkløverregeringen, der har forøget gælden.

Det er rigtigt, at gælden er forøget, dog ikke så meget som hr. Svend Auken plejer at hævde. Han taler om en fordobling. Det er der ikke tale om. Men hvorfor er gælden forøget? Der har tidligere i eftermiddag været en vis debat om det. Jeg synes egentlig ikke, det er så svært at få rede på forklaringen. Gælden er forøget på grund af rentebetaling i forhold til gammel gæld. Det vil jeg gerne dokumentere.

I 1983, 1984 og 1985 var der tilsammen et underskud på betalingsbalancen på 56 mia kr., men i de samme tre år betalte vi 68 mia kr. i renter på gælden, altså et større beløb. Hvis vi ikke havde været belastet af renterne på den gamle gæld, så havde vi haft et overskud på 12 mia kr. Gælden er naturligvis steget, fordi vi har måttet opskrive den med de stigende dollarkurser, men det havde vi jo været fri for, hvis der ikke havde været nogen gæld. Sådan er sammenhængen.

Ellers er grunden til betalingsbalanceunderskuddets utilfredsstillende udvikling, at vi har fået flere mennesker i arbejde, og det skulle vi da have. I de sidste år er der kommet ca. 80.000 flere mennesker i arbejde. Omkring halvdelen af dem var vel tidligere arbejdsløse, der fik dagpenge. Jeg har svært ved at forestille mig, at socialdemokratiet skulle bestride, at man får en mærkbar stigning i reallønnen, når man går fra dagpenge til løn. Den anden halvdel består stort set af mennesker, som hidtil ikke har haft nogen

indtægt, og som nu får en lønindtægt, nemlig de nye på arbejdsmarkedet. Her taler vi om milliardbeløb i øget indkomstmasse, og det er godt, men det giver naturligvis stigende forbrug.

Den anden kilde til øget realforbrug ligger i det kraftige fald i energipriserne, som vi kun fik fanget en del op af, da vi gennemførte lovgivningen før jul. Prisfaldet på energi betyder, at vi mennesker i det danske samfund pludselig har fået 8 mia kr. tilovers, som kan anvendes til øget forbrug af andre varer. Her ligger det. Og så er der unægtelig større optimisme i erhvervslivet og hos lønmodtagerne, risikoen for arbejdsløshed er formindsket, faldet i reallønnen er afløst af en svag stigning, man tør bruge mere af sin indtægt og måske finansiere det øgede forbrug delvis ved kredit.

Når det nu var blevet nødvendigt at bremse stigningen i forbruget, så fandt vi det altså naturligt først og fremmest at gribe ind dér, hvor en øget forbrugsmulighed var blevet skabt, det vil sige at neutralisere den realindkomststigning, der er skabt gennem faldet i energipriserne. Så er vi nemlig sikre på, at det er dem, der har fået reallønsstigningen, der kommer til at betale tilsvarende.

Som udgangspunkt tog regeringen de energipriser, vi havde i marts sidste år, da lønudviklingen blev fastlagt for den kommende 2 års periode. Ideen var, at der netto ikke skulle ske nogen ændring i reallønnen som følge af faldet i energipriserne på den ene side og forhøjelsen af energifgifterne på den anden side. Det var princippet i lovgivningen før jul, og det er det princip, som er fastholdt i påskepakken.

Derfor undrede det mig at høre, at hr. Anker Jørgensen i fjernsynet forleden aften sagde nogle ejendommelige ting om energipriserne. Vi har regnet på det, og vi har sandelig haft mange debatter de sidste dage om de eksakte priser. I marts sidste år kostede fyringsolie 3.980 kr. pr. 1.000 l. Med de nuværende priser og med tillæg af afgiftsforhøjelserne kommer vi op på 4.175 kr., tyder meget på, men det er en kendsgerning, at det internationale prisfald endnu ikke er slået igennem på de danske forbrugerpriser. Det kommer, og vi venter, at de nye afgiftssatser fører til, at fuelolie kommer til at koste nogenlunde det samme som i marts 1985, højst tænke-

[Statsministeren]

ligt lidt mindre, når prisfaldet slår igennem på forbrugerpriserne.

Petroleum har man særlig interesseret sig for. Den kostede 43 kr. for 10 l i marts i fjor. Beregnet ud fra de nuværende priser skulle 10 l petroleum komme til at koste 39 kr. Der bliver altså tale om lavere priser, end vi havde i marts sidste år. Det er bevidst, at vi har tilrettelagt det således, for med den erfaring, vi har fra boligmassens fordeling, ville det ofte være særlig byrdefuldt, hvis de, der fyrer med petroleum, blev udsat for en prisforøgelse. Det sker heller ikke sammenholdt med marts 1985, tværtimod. Og så skal det også huskes, at der er midler til rådighed til øget varnehjælp til pensionister.

Benzinpriserne er det lidt vanskeligere at få hold på. I dag er prisen afhængig af, hvor i landet, på hvilken ugedag, og næsten på hvilket klokkeslæt man tanker op. Afgifterne er beregnet sådan, at de tilsigter nogenlunde samme prisniveau som i marts sidste år.

Det er regeringens opfattelse, at vi skal fastholde energipriserne på niveauet fra sidste forår. At ramme plet er naturligvis svært. Det er også derfor, vi har aftalt med det radikale venstre, at vi den 15. maj 1986 og derefter hvert halve år tager stilling til, om udviklingen i oliepriser og dollarkurs begrundet ændringer i afgifterne. Der kan naturligvis blive tale om både opadgående og nedadgående ændringer.

Det er på den baggrund, man må vurdere både virkningerne på reallønnen og den sociale balance i indgrebene over for det private forbrug. Man kan sige det sådan, at vi på det sidste omsider har fået foræret noget afgørende udefra: dollarprisfaldet, energiprisfaldet. Men vi har ikke råd til at forbruge det, vi har fået foræret, netop nu. Og der er ikke ét menneske i det danske samfund, der ikke forstår denne helt enkle sammenhæng i vores samfundshusholdning. Vi er nødt til at bruge det, vi heldigvis nu får foræret, til at konsolidere os, til at forbedre en betalingsbalancudvikling, som vi ikke er tilfredse med.

Så har man hævdet, at med disse indgreb udhules realværdien af de lønninger, som blev resultatet af overenskomstindgrebet sidste forår. Det er ikke rigtigt. Julepakken lagde beslag på energiprisfaldet; det gav ikke reallønsfald. Det samme gælder langt de fleste af de afgifter, som er indeholdt i den påskepakke, folketinget har til tredje behand-

ling i dag. Der bliver måske op mod 1.400 kr. tilbage, man kan betegne som – det indrømmer jeg, lad os lægge det ganske blot – det kan man godt kalde et indhug. Men hvad er det, det hovedsagelig drejer sig om af afgiftstyper? Det er øl, det er vin, det er spiritus, det er tobak, det er fjernsyn, det er video, det er hårde hvidevarer, det er kosmetik. Det er ting, som er udvalgt efter megen eftertanke, for det er ting, som ikke indgår som nødvendige elementer i det daglige forbrug.

Hvis man skal ud i weekenden og anskaffer sig 10 pilsnere, kommer det til at koste 1 kr. 80 øre mere end før – ikke pr. stk., men for de 10. Jeg har meget svært ved at se det sociale problem i denne forbindelse. Der er ikke tale om noget betydeligt indhug i realindkomsten i forhold til den situation, der forelå, da vi gennemførte overenskomstindgrebet, så man kunne såmænd godt have ladet børnene i fred. Energiafgifterne vil jo gælde alle grupper, ja, hver enkelt person eller husstand, men det går ud på at udligne den fordel, man har haft af prisfaldet.

Jeg gør opmærksom på, at olieprisfaldet berører os alle som forbrugere positivt med hensyn til mange andre ting end vort olieforbrug, fordi virksomheder både herhjemme og i udlandet får et billigere energiforbrug i forbindelse med deres vareproduktion. Det er en god tendens.

Ved siden af afgifterne søger vi så at lægge en dæmper på det lånefinansierede forbrug: Nationalbanken har sænket renten på deponeringsbeløb, tilsynet med realkreditten bliver skærpet. Det har været nødvendigt at skære toppen af den efterspørgselsstigning, som det økonomiske opsving har skabt. Det er det, vi er i færd med vedtagelsen af påskepakken, men det er indgreb, som ikke vil standse fremgangen i produktion og beskæftigelse og heller ikke faldet i arbejdsløsheden.

Men det gælder naturligvis på længere sigt om at satsе hårdt på at øge eksporten. Det skal være lokomotivet i en fortsat genopretning, og det kræver, at vi fortsætter med en indkomstpolitik og en erhvervs politik, som kan sikre styrkelse af konkurrenceevnen. Det forudsætter også, at vi bedre finder vores plads i det moderne teknologisamfund, som nu er på vej. Vi skal give vort erhvervsliv opgaver, som kan hjælpe dem til en udvikling. Det gjorde vi, da vi gik i gang med hy-

[Statsministeren]

bridnet og med bredbånd og alt det dér, og vi skal satse mere på teknologi og bioteknologi. Vi har mange projekter på beddingen, og nu afsætter vi yderligere midler, nemlig ca. 200 mill. kr. til sådanne formål.

Nu gennemføres altså en vis opbremsning af forbrugsudvidelsen. Nogle vil måske sige, at vi har tøvet for længe. Det er i al fald ikke, fordi vi var ængstelige for at gøre det nødvendige, men vi har jo en meget følsom balance at tage hensyn til: samtidig med at vi vil rette betalingsbalancen op, ønsker vi at undgå at afbryde det økonomiske opsving. Man kan altid diskutere, hvornår det rigtige tidspunkt er inde, og nogle synes altså, vi skulle have grebet ind før. Jeg tror, vi rammer rigtigt tidsmæssigt. Men jeg har meget svært ved at tage det alvorligt, når socialdemokratiet kommer til os med den bebrejdelse. De taler nok med dyb bekymring om betalingsbalancen, men de har jo alligevel set det som deres hovedopgave at modsætte sig næsten alt, hvad der realistisk kunne gøres for at rette op på den. De har modarbejdet regeringens indkomstpølitik. De stemmer imod både afgifter og besparelser, og de møder minsandten selv med krav om nye udgifter, der løber op i milliardbeløb.

Det vil jeg gerne minde om i dag den 21. marts 1986, for efter min opfattelse markerer folketinget med sine afstemninger om lidt en historisk begivenhed. I 10 år har vi haft real-lønsnedgang, men i 1986 får vi en lille real-lønsstigning. Det mener jeg er en begivenhed.

Så kan man med rette sige, at nogle får større reallønsstigning end andre. Det er sandt. Vi er mange, som erkender, at de offentligt ansatte – og det er jo store befolkningsgrupper – har haft en væsentlig real-lønsnedgang, især når man måler det over et større antal år. Men de offentligt ansattes store reallønsnedgang fandt nu sted især i perioden før 1982.

Der er nogle af de privat ansatte, som i denne omgang får større reallønsstigning end nogle offentligt ansatte. Hvordan ligger det med forholdet mellem de offentligt ansattes lønudvikling og prisudviklingen? De offentligt ansatte har jo et stift lønsystem. Når jeg nu nævner et par tal til belysning, så omfatter det ikke f.eks. anciennitetstillæg, eller at man rykker op, som f.eks. folkeskolelærerne, i de første mange år hvert andet år på et hø-

jere løntrin. Men jeg vil godt minde om, at i første overenskomstår fik de offentligt ansatte 2 pct. og i det andet overenskomstår 1½ pct. Dertil kommer reguleringen pr. 1. oktober 1985 med 0,4 pct., helt præcis 0,39 pct. Ingen af os kan vide med sikkerhed, hvad reguleringen bliver pr. 1. oktober 1986. Meget taler for, at det kan blive godt 1 pct. Der er altså tale om en lønfremgang i størrelsesordenen ca. 5 pct., og derfor mener jeg, at vi dog kan sige, at de offentligt ansattes lønninger er fulgt med prisstigningerne. Og så skal man huske, at vi jo nu får den forbedring med den nye reguleringsklausul, at også funktionærlønniveauet bliver taget i betragtning.

Må jeg så sige, at jeg har så svært ved at forstå socialdemokratiet i den nye rolle. Og den er jo virkelig ny, for man optræder i disse dage, som om socialdemokratiet aldrig selv havde foreslået eller stemt for afgifter. Derfor har jeg også tænkt mig personligt, når jeg i de kommende måneder skal ud at købe varer, hver eneste gang jeg køber en afgiftsbelagt vare så at sige til mig selv: ja, ja, hvis afgiften er 100, så er de ca. 90 pct. af denne afgift nu alligevel foreslået og vedtaget under socialdemokratiske regeringer. Det er dog kun de sidste 10 pct., du og din regering og det folketingsflertal, som er til rådighed for dig, har ansvaret for. Jeg mener, der ligger en betydelig trøst heri.

Så vil jeg gerne fremhæve én ting til. Nu tages 10 mia kr. ud af omsætningen for at modvirke inflation og en forbrugsstigning, vi ikke har råd til. Men det er penge, som skal ind, uden at det er, fordi vi vil finansiere nye store offentlige udgifter, for det er ikke regeringens politik. Det er penge, som skal ind for at gavne en sund udvikling i samfundshusholdningen.

Jeg nævnte før som en historisk betydningsfuld ting, at vi i dag kan konstatere, at vi formentlig får en lille reallønsstigning i år, første gang gennem 10 år. Må jeg så nævne den anden historiske ting: i dag den 21. marts 1986 vedtager et folketingsflertal en økonomisk lovgivning, som betyder, at for første gang, også i en meget lang årrække, bliver der balance i statsbudgettet.

Med vedtagelsen af påskepakken sikrer vi, at Danmark omsider bliver et overskudsland. Udsigten til de 80 mia kr. i underskud for 1983 forvandler sig nu til, at vi formentlig

[Statsministeren]

får et lille overskud i statsfinanserne i år. Det har vi nået i kraft af besparelserne, indkomstpoltikken og opsvinget.

Disse resultater mener jeg oprigtig talt ikke der har været skygge af chance for at nå med oppositionens politik. Så havde vi ikke fået besparelserne, så havde vi ikke fået samme indkomstpoltik, så havde vi ikke fået samme vækst, så havde vi ikke fået underkuddet i statsfinanserne væk, så havde vi heller ikke fået 150.000 nye job fortrinsvis i den private sektor. Oppositionen har efter min opfattelse ikke haft og har stadig ikke noget modstykke til den politik, som føres i disse år, og som regeringen holder fast i.

Svend Auken (S):

Jeg skal først gøre en bemærkning til hr. Niels Helveg Petersen, som blev sur over, at jeg sagde, at der var mange i befolkningen, som mente, at det var aftalt spil, det, der foregik mellem regeringen og det radikale venstre. Jeg ved ikke, om de har ret. Hvis det er aftalt spil, ville det ikke engang forarge mig. Jeg synes, at det måske havde været mere rimeligt, når en regering og et parlamentarisk grundlag skal samarbejde, at man så prøvede at blive enige, før man gik til folketinget, men det kan man altid diskutere frem og tilbage. Jeg vil da gerne anerkende, at selvfølgelig har det radikale venstres indsats, hvis det har været en fri indsats, forbedret påskepakken - ingen tvivl om det - bl.a. ved at fjerne nogle af de ting, som man desværre i sin tid var med til at gennemføre, f.eks. ka-rensdagen.

Så til statsministeren. Jeg vil gerne sige til statsministeren, at jeg hører til dem, der synes, at statsministeren taler for lidt fra folketingets talerstol. Dermed være ikke sagt, at jeg altid er lige begejstret for statsministerens taler. Jeg synes ærlig talt, at der mangler nogle flere plader på grammofonen. Der er efterhånden kun én plade i statsministerens diskotek, og det er den, der hedder: under den internationale nedgang i slutningen af 1970erne og begyndelsen af 1980erne gik det landet dårligt; under det internationale opsving i begyndelsen af 1980erne gik det landet godt. Ja men den tale tror jeg efterhånden ethvert barn kan holde. Det er ikke det, man forventer af statsministeren.

Det, man forventer af statsministeren, er, at han forholder sig til fremtiden, forholder sig til de problemer, vi beskæftiger os med, det vil sige forholder sig til de sociale skævheder, der er i hans samfund, hvor masser af mennesker med undren må sidde og høre statsministeren sige, at nu går det fremad med reallønnen, for de har oplevet, at den er faldet, også under opsvinget, år for år. De arbejdsløse har måttet opleve, at den er faldet med 16 pct. eksempelvis, og statsministeren har sagt, at det kunne han ikke drømme om at lave om på.

Med hensyn til optimismen siger statsministeren, at nu må oppositionen holde op med at drille regeringen med, at der er et enkelt punkt, der ikke er gået så godt, altså betalingsbalancen. Det minder jo lidt om manden, der sidder og siger: her går det godt, vi har købt nyt hus, vi har købt ny bil, vi har rejst til udlandet to gange, vi har startet forretning osv., det eneste problem, vi har, er kassekreditens størrelse. Er det ikke småligt af banken at komme her og sige, at det bekymrer dem, når nu alt går så strålende?

Arbejdsløsheden er faldet. Hvorfor glæder socialdemokraterne sig ikke over det? Jo, det glæder vi os over. Vi glæder os over, at det under det kraftige internationale opsving er lykkedes at sænke arbejdsløsheden med 25.000 i 3½ år. Den var 245.000, da regeringen trådte til, den er faldet til 220.000 på nuværende tidspunkt. Men desværre er det jo sket i en periode, hvor gælden er vokset eksplosivt, og hvor produktiviteten er faldet herhjemme.

Der kan siges meget om det. Jeg mener stadig væk desværre at måtte konstatere, at understrømmen, de underliggende forhold, dem, vi selv øver indflydelse på i dansk økonomi, forløber skævt.

Nu får Danmark en ny chance, en omvendt oliekrise eller et omvendt olieprischok, serveret på et sølvfad. Det er beregnet, at det vil forbedre vores betalingsbalance isoleret bedømt, uanset en dansk indsats, med 20 mia kr. om året. Det er en helt ufattelig gunstig udvikling for Danmark, og det, man egentlig kunne ønske sig at regeringen forholdt sig til under denne debat, var: hvad skal vi gøre for at udnytte denne mulighed? Hvad skal vi gøre for at fremme opsparingen? Hvad skal vi gøre for at fremme en mere ligelig social

[Svend Auken]

fordeling? Hvad skal vi gøre for at sikre virksomhederne en bedre konkurrenceevne? Hvad skal vi gøre for at afhjælpe den situation, som man selv beskriver i notaterne til folketinget, nemlig at danske virksomheder mister markedsandele år for år?

Jeg ved ikke, om vi, hvis statsministeren og hans regering varer ved i fremtiden, så hver gang skal spises af med disse tvivlsomme historiske sammenligninger, om det ikke på et eller andet tidspunkt måtte være muligt at få statsministeren og hans regering til at forholde sig til fremtiden, til de ideer og de synspunkter og holdninger, man har til den.

Så skal jeg endelig minde finansministeren om, at jeg jo stillede et meget præcist spørgsmål vedrørende aftalen, nemlig spørgsmålet om, hvorvidt de 200 mill. kr., der var afsat til bioteknologi, var nye penge, forstået på den måde, at rammen er blevet udvidet med 200 mill. kr., at det altså hedder 185,2 mia kr., eller om pengene skal findes ved omprioriteringer på andre områder. Jeg dokumenterede tidligere, at det, der hidtil er sket på teknologiområdet, er en nedskæring af den samlede indsats fra statens side, og at det selv med de 200 mill. kr. – hvis vi antager, at det er nye penge – vil være et lavere beløb, en lavere indsats end den, der var i 1984. Derfor vil jeg meget bede finansministeren om at give os et svar på det spørgsmål.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg lyttede med stor opmærksomhed til det, hr. Svend Auken sagde nu sidst, men jeg manglede en stillingtagen til den diskussion, som hr. Svend Auken rejste, da jeg havde haft mit første indlæg, nemlig forholdet til betalingsbalanceunderskuddet.

Hr. Svend Auken gjorde opmærksom på, at der var forskel på, om man lavede underskud på betalingsbalancen, når man investerede, og så når man lavede underskud på betalingsbalancen til forbrug. Jeg manglede, at hr. Svend Auken ville erkende, at det, vi står over for i dag, er, at der bliver lavet underskud på betalingsbalancen ved et for stort forbrug, og at det derfor er nødvendigt at gribe ind. Der var ikke fra hr. Svend Auken et eneste ord om dette.

Det er meget godt, at hr. Svend Auken står og kritiserer, at man forholder sig til fortiden, og gerne ville have, at man skulle for-

holde sig til fremtiden, men det afgørende er, at man forholder sig til nutiden, og nutiden er, at vi må have stoppet det betalingsbalanceunderskud, der er. Det kan vi kun stoppe ved at begrænse det indenlandske forbrug, og den operation melder socialdemokratiet sig ud af, idet man ikke ønsker at løse landets økonomiske problemer. Det er det, der er det fatale ved oppositionen. Det er det, der gør, som jeg sagde tidligere, at vi har en opposition, der kvalitetsmæssigt er for dårlig og dermed ikke får det bedst mulige ud af regeringen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 56 stemmer (KF, V, RV, CD, KrF og FD) mod 53 (S, SF, VS og FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Tredje behandling af lovforslag nr. L 205:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af vin og frugtvin m.m.

(Fremsat 14/3 86. Første behandling 14/3 86. Betænkning 19/3 86. Anden behandling 20/3 86).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 58 stemmer (KF, V, RV, CD, KrF og FD) mod 54 (S, SF, VS og FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.